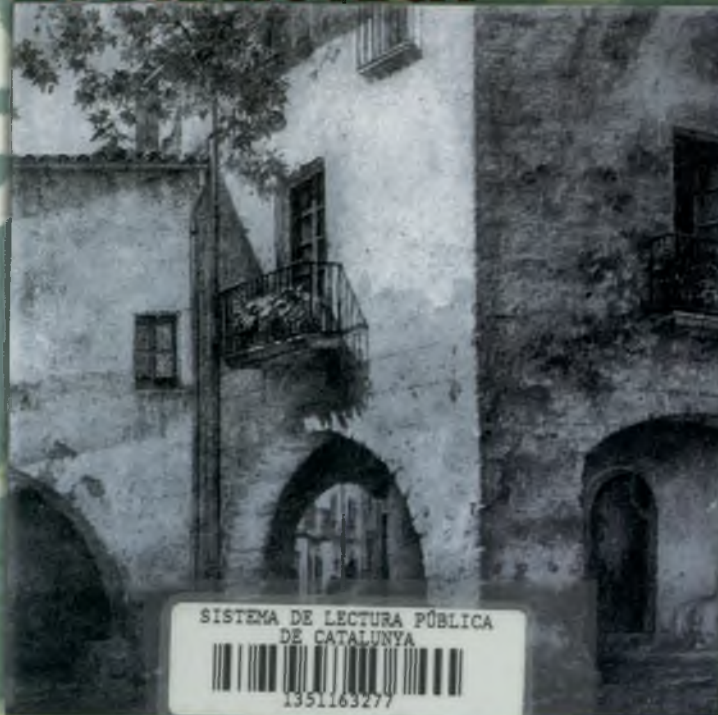

PERXADA

AJUNTAMENT D'ARBÚCIES • PRIMAVERA '99 • 2a ÈPOCA • NÚM. 15

ARBÚCIES, 20 ANYS DE TRANSFORMACIONS

LA BIBLIOTECA

Fundació "la Caixa"
Biblioteca d'Arbúcies

LA PINTURA I ARBÚCIES (1)

Sumari

PERXADA - 2a Època - Núm. 15

EDITORIAL

3

ACTIVITATS
MUNICIPALS

4

DES DE RÀDIO
ARBÚCIES

Des de l'emissora
municipal

8

L'ENTREVISTA

Arbúcies, 1995-1999
Balanç d'una
legislatura municipal

10

TEMA

La Biblioteca

12

EDUCACIÓ

Escola de Música i
Escola d'Adults

15

JOVENTUT

Sigues emprenyador.
Aprofita les oportunitats

20

22

DOSSIER

Arbúcies.
20 anys de
transformacions

ENTITATS I PERSONES

Associació de Bombers
Voluntaris d'Arbúcies

Can Silvestre.
Botigues en perill
d'extinció.

MEDI AMBIENT

L'aigua... clara.
PET contra PVC

ESPORTS

Club Bàsquet Arbúcies

CULTURA

La pintura a Arbúcies (I)

EL NOSTRE AHIR

EL VELL I EL BAR

38

43

Revista Municipal PERXADA

Periodicitat Trimestral

Preu: 500 PTA

EDITA:
Ajuntament
d'Arbúcies
C/ Major, 2
17401 Arbúcies

CONSELL DE
REDACCIÓ
Coordinació i
Activitats
Municipals
Jordi Tura
Des de Ràdio
Arbúcies
Jordi Soler
Anna Felipe
Educació
Jordi Pujadas
Tema
Pere Garriga
Núria Casanova
Jordi Goñi
Solidaritat

Omar Touré
Entitats i Persones
Carme Torelló
Nuri Tort
Cultura
Daniel Martí
Joventut i Societat
Tomàs Moré
El Nostre Ahir
Josep M. Rueda
Daniel Martí
Joan Illa
Roger
Zamorano
Esports
Montse Duran
Medi Ambient
Alfons Casado
El vell i el bar
Carles Blay

ORIENTACIÓ EN LA
COMPAGINACIÓ
Cristina
Zamorano

FOTOGRAFIA
Secció fotogràfica
Centre d'Arbúcies

COL·LABORADORS:
M. Antònia Davi
Gemma Font
Jordi Guerrero
Mati Julià
Joaquim Mateu
Àngela M. Miralpeix
Anna Poch
Miquel Torres
Bego Urquiza

DISSENY I
REALITZACIÓ:
Palahí, A.G.
(Girona)

DIP. LEG.:
Gi. 1.883 - 94

Editorial

20 ANYS DE VIDA DEMOCRÀTICA

Una de les grans aspiracions dels col·lectius humans ha estat i és el de la llibertat. Durant segles els homes i les dones han lluitat per aconseguir un dret, que les revolucions han portat com a lema i pel qual, massa sovint, tristament, la guerra ha estat el mitjà per aconseguir-lo o per destruir-lo. Altres vegades la humanitat ha estat a punt d'aconseguir una porció d'aquesta llibertat, que es diu democràcia, però altres tantes vegades, sempre per la força de les armes, s'ha esvaït al cap de poc temps o simplement no s'ha aconseguit.

Mai en tota la història, al nostre poble, les dones i els homes havien pogut passar un període de temps tan llarg, gaudint d'aquesta petita porció de justícia que representa el fet de poder elegir lliurement els seus representants. Porció de llibertat, que no per petita és menys important, quan, i sens dubte, és l'eix principal per poder definir el tipus de societat que volem.

El problema, però, o la sort, perquè el sistema funcioni,

és que necessita de la implicació de tots els membres que formem el col·lectiu, això és la participació ciutadana. L'essència de la veritable democràcia no és en absolut un sistema consultiu, és primer de tot participatiu.

Arbúcies ha viscut en aquests 20 anys, un procés intens, de treball, d'il·lusions, d'encerts i també d'errors..., un procés tens, de dialèctica entre diferents maneres d'interpretar la societat, d'enfrontaments... però enriquidor per a tots.

La democràcia ha madurat en aquests 20 anys, i el somni d'una societat millor no ha envellit. Això és extraordinàriament important, vol dir que encara mantinem la il·lusió i que continuarem treballant per intentar portar la nostra societat vers els ideals de justícia i solidaritat que es tenien fa 20 anys ... i que no volem traïr el somni de tants homes i tantes dones que al llarg de segles han mort, per gaudir d'aquesta petita gran porció de llibertat que ara tenim.

BÚSTIA

Si us manca algun del números endarrerits de PERXADA els podeu comprar a "La Gabella"
c/ Major, 6 - 17401 Arbúcies - 972 86 09 08

Activitats Municipals

NOTÍCIES

El conjunt d'activitats municipals d'aquesta primavera de 1999, no ho oblidem, està en certa manera condicionat per les properes eleccions municipals del dia 13 de juny. Això fa que l'acumulació d'actes, sigui notable. No en va és el moment en el qual moltes de les realitzacions endegades en el darrer any, han d'estar finalitzades o en procés de finalització, aquest és el cas de tres obres importants: la deixalleria, can Cornet i el vial. Al mateix temps s'hi afegeix un altre element de gran importància, com és el de la commemoració dels 20 anys d'Ajuntaments democràtics.

INAUGURACIÓ DE LA NOVA DEIXALLERIA

El dia 26 de març a les 11 del matí va tenir lloc la inauguració de la Deixalleria Municipal. L'acte d'inauguració va ser presidit pel Conseller de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya, Hble. Sr. Joan-Ignasi Puigdollers i Noblom i va comptar amb la presència, a més de l'alcalde d'Arbúcies, Jaume Soler i Pastells, de Josep Bou, delegat de Medi Ambient a

Girona i Carme Benages, Presidenta del Consell Comarcal de la Selva, entre d'altres.

Aquesta obra de la qual en anteriors números de PERXADA, hem fet esment, representa per Arbúcies, un progrés important de cara a la millora de la qualitat del medi ambient, en tant que en bona mesura ha de servir per solucionar

l'apartat del dipòsit del material procedent de la recollida selectiva de les deixalles. De totes maneres, però, es tracta d'un servei que demana la implicació de la societat, que cal que de manera progressiva es vagi conscienciant de la importància de fer el reciclatge a les llars. En aquest sentit paral·lelament s'han editat dos tríptics explicatius del

funcionament del servei de recollida de deixalles.

A partir d'ara tots els arbucienços podrem utilitzar aquest servei, que estarà en funcionament de dimarts a dissabte de 9 a 1 del matí i de 2/4 de 3 a 7 de la tarda. Per consultes o més informació els interessats es poden adreçar a les oficines municipals.

Foto: Garriga Fotògraf

Foto: Garriga Fotògraf

CAN CORNET

Actualment s'estan portant a terme els treballs d'acondicionament de l'edifici de Can Cornet que acollirà en els propers mesos els serveis d'escola d'adults, escola de música i biblioteca pública.

Restauració de la façana de Can Cornet.

Foto: AHMA

Els treballs que en aquests moments s'estan portant a terme, corresponen a la restauració de façanes i primera planta, elements ambdós que mantenen una bona configuració, i s'està treballant en la substitució de la teulada original de l'edifici i en la redefinició de la planta superior.

Una vegada finalitzades les obres, en el transcurs de les dues primeres setmanes del mes de maig, és previst que progressivament, els

diferents serveis que haurà d'encabir, puguin instal·lar-se definitivament en aquesta seu. En aquest sentit, i segons el conveni

signat amb la Fundació "la Caixa", es preveu que el trasllat del material es pugui portar a terme dins de les dues primeres

setmanes del mes de maig, ja que a partir del dia 30 d'abril la titularitat de la biblioteca, passa a mans municipals.

APROVACIÓ DEL CONVENI ESTABLERT ENTRE L'AJUNTAMENT D'ARBÚCIES I LA FUNDACIÓ "LA CAIXA", REFERENT A LA CESSIÓ A L'AJUNTAMENT DE LA TITULARITAT DE LA BIBLIOTECA

Aquest conveni, aprovat pel Ple Municipal el dia 28 de gener, especifica entre d'altres coses, que la Fundació "la Caixa" cedeix a l'Ajuntament dels del dia 30 d'abril de 1999 la titularitat de la biblioteca, comproment-se fins el 31 de desembre de l'any

2000 al subministrament de llibres i revistes; al mateix temps la Fundació "la Caixa" farà donació a l'Ajuntament d'una quantitat de 18.000.000'-PTA, destinades a la instal·lació de la nova biblioteca pública.

L'Ajuntament per la seva part es compromet a mantenir el nou servei segons els preceptes legals i a dotar la biblioteca del personal necessari per garantir el servei. Paral·lelament l'Ajuntament cedirà gratuïtament a la Fundació "la Caixa" els

locals municipals adequats per dur-hi a terme activitats culturals, amb l'única condició que haurà de coordinar-se amb la resta d'activitats culturals programades al municipi.

Activitats Municipals

OBRES DE FINALITZACIÓ DEL NOU VIAL D'ENLLAÇ ENTRE ELS TRES CAMINS I LA VARIANT

En el transcurs d'aquestes darreres setmanes han continuat els treballs de construcció del nou vial d'enllaç entre la variant i els tres camins.

Els treballs que actualment s'estan portant a terme, i com ja va avançar PERXADA en el número anterior, corresponen a la segona fase d'obres i comprenen la construcció

de les rotondes, la vialitat, la zona d'aparcaments situada sota les pistes de petanca i el parc infantil, l'eixamplament del Pont de les escoles, el passadís soterrat, així com el sistema d'evacuació d'aigües pluvials i la il·luminació.

Paral·lelament han finalitzat també, els treballs de construcció del nou pati

escolar de les escoles públiques Dr. Carulla.

El conjunt d'aquestes obres, sens dubte una de les més importants desenvolupades en el nucli urbà d'Arbúcies, tenen un pressupost de més de 120 milions de pessetes, i el seu finançament sols ha estat possible, mercès a l'aportació del 50% del seu cost per part de fons

procedents de la Comunitat Europea.

El conjunt d'obres, estretament vinculades a la construcció del nou polígon industrial en el sector can Quadres - cal Xic, és previst que es puguin inaugurar en el transcurs de les properes setmanes.

Obres de construcció del nou vial.

Fotos: AHMA

CELEBRACIÓ DELS 20 ANYS D'AJUNTAMENT DEMOCRÀTICS

En el transcurs dels dies 3 i 4 d'abril, van tenir lloc els actes de celebració del 20è aniversari de la constitució dels Ajuntaments Democràtics.

El programa d'actes va consistir en un ple extraordinari, celebrat el

dia 3 d'abril, un sopar de celebració al que hi van ser convidats tots els regidors electes en aquest període, així com els secretaris de la corporació.

El dia 4 d'abril, va tenir lloc l'exposició organitzada per

l'Ajuntament d'Arbúcies, 20 anys d'Ajuntaments Democràtics, ubicada a la sala d'exposicions temporals del Museu.

Aquesta exposició, visitable fins el dia 23 de maig, fa un repàs a bona part dels esdeveniments, més importants

desenvolupats en el municipi d'Arbúcies en el transcurs d'aquest període.

Finalment a la 1 del migdia del dia 4 d'abril, va tenir lloc un vermut popular celebrat a la Plaça de la Vila.

APROVACIÓ DEL LOGOTIP D'ARBÚCIES

En el Ple Municipal del dia 28 de gener, i per unanimitat dels membres del consistori, va tenir lloc l'aprovació del logotip de la Vila d'Arbúcies.

Aquest logotip, dissenyat per encàrrec de la regidoria de turisme de l'Ajuntament d'Arbúcies a l'empresa IGLESIES ASSOCIATS

de Girona, representa una fulla de plàtan amb el nom d'Arbúcies conformant els nervis de la fulla.

NOTÍCIES BREUS - ACTIVITATS

6A FESTA DE L'ESPORT ARBUCIENC

Entre els dies 26 de febrer i 6 de març van tenir lloc els actes de la 6a Festa de l'Esport arbucienc. Sens dubte aquesta festa constitueix un dels millors exemples del que anomenem participació ciutadana, i un dels millors reflexos de la vitalitat esportiva de la vila, mercès a la tasca de tot el conjunt d'entitats organitzades dintre del Consell Municipal d'Esports. Com ja és habitual, l'acte més multitudinari, va ser novament el ball al poliesportiu del dissabte 6 de març, amenitzat per la Principal de la Bisbal. En el transcurs del ball, al que hi van assistir més de 700 persones, es van elegir els millors esportistes de la Vila, guardó que aquest any va recaure en Jaume Tarrés i Sandra Blanco. I la millor entitat esportiva: la Penya Barcelonista d'Arbúcies, que enguany celebra el seu 25è aniversari.

CARNESTOLTES 1999

El cap de setmana del 12 al 14 del mes de febrer va tenir lloc la celebració de la festa del carnestoltes. Enguany, els actes centrals van tenir lloc el divendres dia 12, amb la participació de 23 comparses, amb més de 400 participants.

APROVACIÓ DEL CONVENI ESTABLERT ENTRE L'AJUNTAMENT D'ARBÚCIES I L'ASSOCIACIÓ DE JUBILATS I PENSIONISTES

En el ple municipal del dia 28 de gener, va tenir lloc l'aprovació del conveni entre l'Ajuntament i l'Associació de jubilats. Aquest conveni garanteix el ple funcionament de la llar esplai, així com els seus usos prioritaris fins l'any 2017, any de venciment del conveni signat amb la Generalitat de Catalunya i l'obra social de "la Caixa".

APROVACIÓ DEL CONVENI DE COL.LABORACIÓ AMB LA DIPUTACIÓ DE GIRONA RELATIU ALS SERVEIS VINCULATS AL PARC NATURAL DEL MONTSENY I INTEGRATS EN EL MUSEU.

Segons aquest conveni la Diputació es compromet a col.laborar econòmicament entre els anys 1999 i 2003 per atendre les despeses de funcionament que generin els serveis relacionats amb el Parc Natural del Montseny: punt d'informació del PN, centre de documentació (Secció Humanitats) i multivísor "Llegendes del Montseny". Aquesta col.laboració serà, per l'any 1999 de 4 milions de pessetes, que s'actualitzaran anualment d'acord amb la variació de l'IPC.

APROVACIÓ DEL CONVENI ENTRE LA DIPUTACIÓ DE GIRONA I L'AJUNTAMENT D'ARBÚCIES REFERENT A LA RECOLLIDA D'ESCOMBRARIES EN ELS NUCLIS RURALS DEL PARC NATURAL DEL MONTSENY.

Aquest conveni regularà els punts del terme on s'instal·laran el nombre necessari de contenidors per la recollida d'escombraries, així com l'itinerari i freqüència de la recollida. La Diputació de Girona, prèvia justificació de les despeses, aportarà a l'Ajuntament la quantitat d'1.000.000 de PTA, en concepte de diferència entre el cost real del servei i el cost que correspondria de tractar-se d'àmbits del nucli urbà.

EXPOSICIÓ DE BENJAMIN KAVAZOVIC AL MUSEU ETNOLÒGIC DEL MONTSENY

Entre els dies 16 i 28 de març de 1999, va tenir lloc a la sala d'exposicions temporals del Museu Etnològic del Montseny, La Gabella, Una exposició d'obres de l'artista local Benjamin Kavazovic, titulada "marbres".

Des de Ràdio Arbúcies

DES DE L'EMISSORA MUNICIPAL

En aquest número, la nostra secció s'ha vist modificada lleument: en "La nostra programació", parlarem del desplegament especial que Ràdio Arbúcies va fer amb motiu de la Festa de l'Esport i, en la secció "A peu de micro", Agustí Guinart ens mostrarà les seves impressions sobre el voluntariat a Arbúcies.

LA NOSTRA PROGRAMACIÓ: La Festa de l'Esport des d'una altra perspectiva

Com ja s'ha avançat en la capçalera en aquest número no parlarem de la nova programació de Ràdio Arbúcies ja que, des de fa unes temporades, aquestes tenen una durada més llarga i passen a ocupar dues estacions de l'any. D'aquesta manera, Ràdio Arbúcies no oferirà una programació renovada fins ben entrada la primavera.

Entrem en matèria i ho fem per mitjà d'una de les festes més rellevants de la nostra vila. En algunes seccions del número anterior de la revista ja es van començar a avançar alguns aspectes sobre aquest esdeveniment esportiu que es porta a terme cada any pels volts del mes de març. Però, des de la nostra secció, hem volgut tractar aquest tema des d'una perspectiva diferent i, probablement, desconeguda: la del seguiment especial que en fa Ràdio Arbúcies.

La "filosofia" de la Ràdio sempre ha estat intentar cobrir el màxim d'esdeveniments que s'han fet a la nostra vila i la Festa de l'Esport no en podia resultar exempta. Així que, unes quantes setmanes abans que es dugués a terme, vàrem començar a planejar com seria el possible seguiment i quins eren els mitjans dels quals disposàvem. Després d'algunes reunions es va decidir cobrir la màxima informació possible però centrant-nos, sobretot, en les activitats del dissabte.

Altres anys el seguiment havia volgut ser més ambiciós, és a dir, realitzar una programació especial que durés tot el cap de setmana de manera quasi ininterrompuda. En aquesta edició, però, es va decidir enfocar el tema de manera diferent: fer connexions puntuals però continuades al llarg de tota la jornada del dissabte 6 de març.

Cal dir, però, que el seguiment ja havia començat el dia anterior amb la retransmissió, en directe i per tot el poble, de la 6ª Milla Urbana. En aquesta, participaren atletes de gran categoria com Raül Aldehuela o Benito Ojeda, als quals Ràdio Arbúcies va tenir el plaer d'entrevistar. També durant el divendres, diferents col·laboradors van assistir a les diferents activitats programades per tal d'aconseguir la major quantitat d'informació possible, tota destinada al programa especial que Ràdio Arbúcies va realitzar el dissabte al migdia.

Durant l'especial del programa "Flash esportiu" va començar a intervenir-hi un nou tipus de transmissió de la informació: la connexió en directe. Aquesta es va dur a terme des de diferents punts de la vila durant aquest programa i, posteriorment, dins la programació habitual, que va dedicar part del seu temps a parlar d'aquesta festa.

El punt culminant del seguiment es va produir en l'acte que clausurava la Festa de l'Esport d'enguany. A la mitja part del ball, dues col·laboradores de Ràdio Arbúcies van ser les encarregades de presentar el petit acte que es va realitzar per tal de nomenar els esportistes més rellevants de la vila.

En definitiva, Ràdio Arbúcies va servir, una altra vegada, per dur a terme la seva funció, la d'informar i, alhora, va estar present, un cop més, en un dels esdeveniments amb més participació popular d'entre els que celebrem a la nostra vila: la Festa de l'Esport.

Foto realitzada per:
Garriga fotogràf.

A PEU DE MICRO: Agustí Guinart, secretari de l'AVD'A

Aquesta entrevista va ser realitzada el passat 11 de març a l'Agustí Guinart i Alonso, secretari de la recentment creada Associació de Voluntariat d'Arbúcies. Ell és més conegut al poble per la seva activitat professional com a "practicant" o específicament com diplomad en infermeria. Amb l'Agustí vaig poder conèixer de primera mà la situació del voluntariat a Arbúcies i com volen enfocar el seu futur, amb aspiracions d'optimitzar i millorar els serveis que poden donar al poble.

- Què és l'Associació de Voluntariat D'Arbúcies?

- Com ja ho indica la paraula, és tot un conjunt de gent que volen fer tasques de voluntariat, d'ajudar els altres en general... Aquesta associació va sorgir per iniciativa de l'anterior assistent social, que per diferents raons necessitava algú que li donés un cop de mà amb malalts que estaven enllitats o gent que tenia problemes familiars. Va contractar a un grup de persones que al cap d'anys de treballar d'una forma dispersa van decidir constituir-se en una associació. El motiu per crear una associació és simplement per tenir una mena de carnet d'identitat, ja que per poder demanar una ajuda, el primer que demanen és: vostè d'on ve?, i si no hi han uns estatuts doncs no hi ha res... Després d'un llarg procés de debat i de discussió, es va decidir que valia la pena crear l'associació, i en aquest moment resulta que, el que xerra més a qui se li diu, tu ho podries fer!, i simplement per això sóc el secretari...

- Quanta gent pertany o està compromesa amb el grup de voluntaris?

- Han passat per l'associació una trentena de voluntaris... Actualment n'hi ha una vintena...

- Quines tasques porten a terme els voluntaris?

- L'associació és el conjunt dels voluntaris... I va haver un seguit de gent que no va veure bé que es fes una associació, perquè deien que el que volien és treballar i no volien paperassa. Per això un dels compromisos que vam prendre va ser el de tenir la paperassa al mínim. Els voluntaris preferim parlar més de grup de voluntaris que d'associació. Ens reunim un cop cada mes per posar en comú la tasca que s'ha fet, els problemes que hi ha hagut, les noves necessitats... Normalment convidem a l'assistent social que vingui, vam convidar fa poc al nou mossèn de la parròquia i a la superiora de les monges de la residència geriàtrica que també hi assisteix normalment, perquè un dels llocs on hi ha més feina a fer, és amb els avis de la residència. No vol dir que ens limitem només a la gent gran, però bàsicament vam néixer

per fer companyia als avis. Actualment mirem de diversificar-nos, estem portant a terme un programa d'escolarització de nanos amb problemes en una família que està sota mínims... Són dos o tres nanos i es mirarà d'ajudar-los. Es tracta de no substituir a cap professional i fer unes feines complementaries amb la família.

- Quant i com et vas integrar en aquest grup de voluntaris?

- Jo hi vaig anar quan feia un parell d'anys que funcionava aquest grup. Vaig comprometre'm amb una sèrie de coses, més que amb una tasca assistencial, amb una tasca organitzativa, que és la que no li agradava a la gent. De tot això fa uns cinc o sis anys i s'ha constituït com una associació ara fa un any.

- Qui reclama els vostres serveis?

- Bàsicament estem en contacte amb els llocs on surten els problemes, l'assistent social per una banda, i la superiora de les monges de la residència. Llavors resulta que per exemple ahir mateix em van telefonar del TOM (Taller Ocupacional Montsoriu).

Necessitaven un voluntari que fos home per acompanyar nois a la piscina i aquí tenim un problema, doncs en tenim moltes però homes en som pocs i aprofitem l'avinentsa per demanar que vingui més gent i més homes, però si són dones també seran benvingudes... El voluntariat té un perfil d'edat molt diferenciat, la gent fa voluntariat fins allà els vint anys, vint i escaig, llavors és una edat que la gent comença a treballar, formen una família i deixen de fer feina fora. A partir dels cinquanta anys, cinquanta i escaig, quan els fills ja són grans, és el moment que la gent torna a enganxar-se al voluntariat. En la franja mitja no hi ha gaire gent excepte algun cas a part... Quan et diuen que la mitjana d'edat del voluntariat social és d'uns quaranta anys, no és veritat, la suma de les edats dona una barreja que no és real. Precisament la barreja no hi és. Jo crec que anem pel bon camí, però hem de mirar de trobar més gent perquè de feina n'hi ha força, tot i limitant els camps, però hi pot haver d'altres tasques com la del TOM, pot haver-hi més coses d'escola, pot haver-hi diferents àmbits d'acció...Quan més ofereixes més problemes surten.

- Com us organitzeu internament?

- Volem que la gent del grup se sentin com un equip, donar una imatge de responsabilitat, que si una persona es compromet amb un servei i no hi pot anar, que ho comuniqui a les dues persones que s'encarreguen de buscar un substitut a fi i efecte que hi hagi una continuïtat en aquestes tasques...Normalment el contacte amb els voluntaris el porta la Farners Sureda. Els dos punts de referència

són ella i jo també, per tal que la gent no vagi trucant a l'un i a l'altre, tant per les demandes que venen, com pels mateixos voluntaris...Les qüestions logístiques són temes que els voluntaris no en volen ni sentir parlar i, de vegades, a la gent li sona a burocràcia, però hi ha de ser. Ara fem un curs bàsic de voluntariat on hi ha unes vint persones i la gent està molt contenta. Els monitors són de l'Escola d'Esplai de Girona. Expliquen què és el voluntari, les tasques del voluntari, què ha de fer i què no ha de fer. Ells ens van suggerir que féssim un pla de treball, un projecte, explicant qui som, quina feina volem fer, com ho volem fer, d'on traurem els voluntaris... i servirà perquè la gent es trobi més vinculada i més recolzada...Problemes de finançament no en tenim i algun que n'hi ha hagut, de moment, l'Ajuntament l'ha solucionat...Ara ens hem adherit amb la Federació de Voluntariat Social de Catalunya, on tindrem una assegurança per cobrir la responsabilitat civil. No ha de passar res, però alguna vegada passa. Aquesta federació recull a totes les entitats de caràcter social, des d'associacions de diabètics fins a associacions d'amics de la gent gran.

- De cara al futur, què teniu sobre la taula?

- En principi consolidar el grup, compensar i ampliar, perquè hi ha gent molt gran que es van retirant per un retir biològic o bé gent que té problemes a casa seva, llavors mirarem d'omplir les dues franges d'edat, tan amb gent jove com per la franja de cinquanta anys. D'altra banda, ser més gent perquè no donem l'abast. Estem intentant de fer una graella amb les hores del dia, per tenir la disposició en cas que surti un problema, per exemple el dimecres a les cinc de la tarda, de trobar algú que ho tingués disponible. No es demana un gran compromís, val més deu persones treballant una hora a la setmana que una fent les deu hores...

JORDI SOLER

Foto realitzada per: Joan Clos

ARBÚCIES (1995-1999)

Balanç d'una legislatura municipal

ENTREVISTA A JAUME SOLER, ALCALDE D'ARBÚCIES

- Sr. Soler, ara que s'acaba l'actual legislatura municipal, quina valoració general en fan?

- Des del punt de vista de la gestió, al voltant d'un 80% del compromisos electorals han estat acomplerts o estan en vies d'execució: cal dir que algunes Regidories han complert el 100% dels seus objectius, tot i que n'hi ha alguna que s'hagi quedat per sota del terme mig degut a diverses raons. En aquest sentit, doncs, la valoració seria satisfactòria. Dit això, voldria afegir que a vegades, i en segons quines coses, no n'hi ha prou en analitzar la tasca de 4 anys, i s'hauria de fer un valoració més global, ja que hi ha coses que, des de que es comencen i fins que s'acaben, han tardat més de 4 anys en ser una realitat.

També voldria apuntar la minva que va patint progressivament l'autonomia municipal, tant econòmicament com de gestió. Aquest fet condiciona cada dia més la vida dels Ajuntaments, els quals, tot i no perdre competències -i fins i tot assumint-ne més-, veuen com la seva gestió es va tornant més complexa, més complicada, més difícil.

- I d'allò aconseguit, què és el que més els satisfà?

- Tenint en compte el que acabo de dir, voldria referir-me a una cosa acabada i a una altra iniciada. L'acabada, que ho està en bona part, i que té el seu inici en legislatures anteriors, és la que té a veure amb la recuperació del front de la riera

d'Arbúcies. Aquesta és una obra que, tot i comptar amb l'ajuda de la Generalitat, s'ha hagut d'anar fent en fases, malgrat ser una obra d'una relativa senzillesa, tant de realització com econòmica. Amb la recuperació del frontal de la riera hem pogut reintegrar aquest espai al poble, el qual feia molts anys que hi vivia d'esquena, creant, a la vegada, un vial de comunicació i un espai pel lleure.

I com a obra iniciada voldria destacar el que ha de ser el nou polígon industrial d'Arbúcies, el que estarà situat en la zona de Cal Xic-Can Quadres. Crear aquesta infraestructura és una necessitat pel creixement equilibrat del nostre poble, ja que el polígon vell, el "Torres Pujals", és vell i està esgotat. El desenvolupament d'aquest nou polígon s'ha consensuat al màxim amb els propietaris dels terrenys, està en la fase de la redacció del Pla Parcial i compta ja amb la col·laboració de la Generalitat.

A aquesta darrera obra hi va estretament lligada la construcció del nou vial que comunicarà el centre del poble amb el polígon i la variant. El nou vial, a més, servirà per a crear noves places d'aparcament i per a fer una nova distribució del trànsit urbà, descarregant aquest de carrers com el del Sorral o el de Sant Hilari, totalment inadequats per a suportar el trànsit que pateixen.

Finalment, voldria també destacar el fet que, des d'aquest darrer mandat municipal, hem integrat orgànicament, a través d'una Regidoria, el tema de la Solidaritat en la tasca habitual de l'equip de govern de l'Ajuntament. Amb això volem demostrar que, per a nosaltres, les qüestions de solidaritat no són la torna de res, sinó que tenen importància per elles mateixes.

- I d'allò que no han pogut fer, que els sap més greu?

- El compromís electoral més important que no hem pogut complir és el del cobriment de la piscina. Aquesta era una obra

que no era només una iniciativa municipal o de grup, sinó que naixia ara fa 4 anys d'una demanda popular. La idea era que durant l'estiu la piscina funcionés com fins ara, i que la resta de l'any estigués coberta. Però ens hem trobat amb 3 dificultats que ens han impedit dur a terme aquesta obra: la manca de subvencions per part de la Generalitat (la qual ha retallat molt les subvencions per a equipaments esportius), el fet que la Generalitat -i amb ella el Consell Comarcal- restringís l'existència de piscines cobertes a una per comarca (ja n'hi ha una a Anglès), i la impossibilitat d'assumir nosaltres sols el cost d'una obra d'aquestes característiques.

- Vostès creuen que la durada actual d'un mandat municipal (4 anys) és suficient, o s'hauria d'allargar, tal i com algú proposa i en alguns llocs ja es dona?

- Analitzant-lo objectivament, 4 anys és un període de temps curt. Per un equip de govern que comenci de bell nou, 4 anys passen molt de pressa, i pot ser difícil que deixi una empremta pròpia i pugui acomplir el seu programa electoral. S'ha de pensar que aconseguir ajudes per a fer coses és quelcom lentíssim. En aquest sentit, i com ja passa en alguns llocs, 6 anys podria ser una durada més adequada, ja que, lògicament, quant més temps es tingui més es pot fer.

Aquest tema, el de la durada dels mandats, així com, per exemple, el de les llistes obertes, forma part d'unes inèrcies que vénen des dels inicis de l'actual sistema democràtic, les quals són molt difícils de canviar.

- Durant aquesta darrera legislatura municipal, quina ha estat la relació amb l'oposició municipal?

- Ha estat una relació ben diferent a l'existent durant les 3 primeres legislatures, on hi havia una gran bipolarització i constants enfrontaments. I fins

i tot ha estat diferent a l'anterior, on mantenien un estil de fer política basat en la confrontació per la confrontació. En aquest darrer mandat, però, a nivell de relacions personals hi ha hagut un canvi radical. Ara, la tensió en les relacions, que semblava quelcom substancial a la vida municipal d'Arbúcies, ha anat baixant graus i podríem dir que existeix una relació fluïda. Continua la confrontació política, cosa lògica, però jo destacaria aquesta millora de les relacions que hi ha hagut entre les dues formacions polítiques municipals.

- I tant a nivell personal com col·lectiu, i després de 20 anys governant l'Ajuntament d'Arbúcies, estan cansats o tenen ganes de continuar?

- Setmanes enrera, en una reunió del nostre grup, es va reconèixer que tant psicològicament com físicament i, en certa manera, també políticament, el relleu de les persones era quelcom necessari, ja que és una forma de vitalitzar el propi projecte. D'altra banda, també és evident el cansament que generen 8, 12 o 16 anys d'estar desenvolupant la tasca de Regidor, ja que, a més, aquesta s'ha de compatibilitzar amb la família, amb la feina, etc.

Així, a CUPA, primer de tot es va discutir si el projecte polític continuava sent vàlid, cosa a la qual es va dir que sí, acordant-se, igualment, que valia la pena continuar endavant amb ell. Després, decidit això, tothom es va mostrar decidit a col·laborar-hi amb la mesura que pogués. Finalment, un mes o tres setmanes abans de les eleccions serà quan s'elegerà la llista. Hores d'ara, es pot dir que hi ha unes quantes persones que hem dit que estem disposats a anar a la llista, però no serà fins que es faci aquella votació interna i democràtica que es sabrà qui va a la llista i en quin lloc."

El proper 13 de juny és la data de celebració de les pròximes eleccions municipals. Així, podem ben dir que estem davant de les darreres setmanes de l'actual legislatura municipal. Pot ser un bon moment, doncs, per a fer un balanç del que han estat aquests darrers 4 anys en l'àmbit de la política local. Per a fer aquest balanç, hem parlat amb un representant de cadascuna de les dues opcions polítiques presents en el consistori arbucienc: per una banda, hem entrevistat el Sr. Jaume Soler, Alcalde d'Arbúcies i portaveu de la "Candidatura Unitària i Popular d'Arbúcies" (CUPA), i per una altra banda, també hem entrevistat el Sr. David Merino, portaveu de "Convergència i Unió" (CiU).

ENTREVISTA A DAVID MERINO, PORTAVEU DEL GRUP MUNICIPAL DE CIU

- Sr. Merino, ara que s'acaba la present legislatura municipal, quina valoració en fan?

- Fem la nostra valoració des de dues perspectives. Una faria referència a l'ambient polític local, el qual ha millorat, produint-se una normalització de les relacions existents entre els dos grups polítics presents en l'Ajuntament d'Arbúcies.

Per una altra banda, pensem que ha estat una legislatura continuïsta, on s'ha insistit en temes que creiem que no s'hauria d'haver insistit, i on s'ha deixat de costat altres temes on sí s'hauria d'haver insistit, com són, per exemple, el de la incentivació turística, el de la creació de noves empreses, el de la reducció d'impostos o el de no fer tantes grans infraestructures en una època en què s'han reduït les aportacions exteriors. Nosaltres som més partidaris de fer manteniments més acurats i inversions més puntuals, així com de millorar els serveis existents en lloc d'anar-los eixamplant. Continuar seguint la línia de l'actual equip de govern, legítima i que nosaltres respectem, no farà sinó fer augmentar l'endeutament municipal, fent-lo cada cop més difícil de suportar.

- I la seva tasca d'oposició municipal, com la valoren?

- Abans de res, caldria dir que tota tasca d'oposició municipal, per norma, és ingrata: per molt bé que ho facis, no poder portar a terme les teves propostes és bastant desencoratjador. De totes maneres, però, en fem una

valoració positiva perquè s'ha passat de tenir, al principi, una tasca d'oposició molt difícil, a una altra on, a base de petits passos, s'ha anat produint una progressiva recepció del que nosaltres proposàvem. Així, al començament, no es feien comissions informatives i ara se'n fan, així com ara també es discuteixen els temes amb anterioritat. Es pot dir que hi ha hagut una certa revalorització de la tasca de l'oposició, però estem molt lluny d'allò que seria correcte.

- Hi ha alguna cosa que ha fet l'equip de govern municipal i que vostès no l'haguessin fet, o l'haguessin fet d'una altra manera?

- Sí. Per exemple, el tema del CAP, tema estratègic i molt important. Està molt bé que hi sigui, però no estem d'acord amb la seva ubicació, tal i com ja vàrem dir en el seu moment. Així mateix, estem d'acord amb fer el nou vial que uneix el poble amb la variant, però no convertint-lo en una obra faraònica i on la població haurà d'assumir el pagament d'uns 100 milions de ptes. Hi han hagut altres actuacions urbanístiques que nosaltres haguéssim fet de forma diferent, com la de la Plaça de Can Reus, que s'ha hagut de rectificar diverses vegades, s'ha de ser enginyer per entendre-la i on, fins i tot, hi ha hagut en la seva realització algun atemptat ecològic (la tallada d'un arbre).

També s'ha de dir que s'han fet moltes obres, moltes, i això vol dir que, a vegades, s'han hagut de fer a corre-cuita. Potser seria millor fer-ne menys però no fer-les en uns terminis tan curts. Així mateix, creiem que seria millor mantenir allò que ja tens, que és, cal reconèixer-ho, molt i bo.

En el tema del medi ambient, tot i que s'ha treballat bé en alguns temes, en d'altres s'ha quedat a mig camí. Aquest és el cas de la deixalleria, on sembla que, a la fi, s'anirà cap allò que proposava CiU, que era que part del seu finançament sorgís de la

venda de subproductes: quan ho vam proposar se'ns va dir que era inviable, però ara hem vist, agradablement, que s'ha recollit la nostra iniciativa.

Per acabar, diria que a l'equip de govern municipal, per inèrcia, moltes vegades li costa canviar el rumb: fa coses positives, però, més endavant, o no les acaba de fer o no les pot mantenir.

- Hi ha quelcom que no s'hagi fet i que vostès sí que ho haguessin fet?

- Incentivar el turisme a Arbúcies. En aquest tema s'han fet coses, per exemple en el sector de les festes s'ha treballat amb una certa correcció, tot i que hi faltin coses, però no s'han potenciat les comunicacions, els usos turístics, el tenir un turisme més estable aconseguint tenir fires de més d'un dia de durada, o no s'ha donat suport als hostalers perquè renovin les seves instal·lacions.

En un altre sentit, s'haurien de baixar els impostos per poder facilitar la creació de llocs de treball. Així, és inadmissible que Arbúcies tingui un permís d'obertura que sigui del 1000% de l'IAE, que és el més car de l'Estat Espanyol: per exemple, si algú vol obrir un negoci ha de pagar 600.000 ptes. pel permís d'obertura. Per contra, nosaltres creiem que s'ha de recolzar al petit empresari.

I voldria parlar, com a oposició, dels incompliments del programa electoral de l'actual equip de govern. Hores d'ara, encara no tenim una piscina coberta: ens han dit que és per motius pressupostaris, però s'han gastat molts diners en altres coses. Tampoc hi ha més places d'aparcament, al contrari, se n'han perdut unes 50. El carrer Camprodon és molt problemàtic pel que fa a la seva ordenació: tampoc s'ha fet res al respecte. Nosaltres haguéssim fet coses respecte a aquests temes, ja que vàrem presentar iniciatives en aquest sentit, però no se les va tenir en compte.

- Vostès creuen que s'hauria de limitar l'ocupació de càrrecs de govern, ja siguin municipals, nacionals o estatals?

- Et diré la meua opinió personal. La democràcia té una gran virtut, que és que cada 4 anys s'ha de passar un examen: si s'aprova, no té perquè haver-hi una limitació temporal. Jo crec que en àmbits propers, o relativament propers, a les persones (el municipal i l'autonòmic), si s'aprova l'examen no hi d'haver limitació temporal. En canvi, en àmbits estatals o europeus, donat el seu allunyament del ciutadà, crec que hi hauria d'haver una limitació a 8 anys, per així evitar possibles casos de corrupció.

- I els mandats municipals, quina durada creuen que haurien de tenir?

- Sobre aquest tema jo penso que un mandat de 5 anys seria més correcte que l'actual de 4, i això perquè la majoria de plans, subvencions, aplicacions, etc., són a 4 anys: per veure el rendiment d'aquestes coses necessites, doncs, un exercici més. Ara bé, 6 anys ho trobo excessiu pel temps que passa entre una elecció i una altra.

- I davant les properes eleccions municipals, com les enfoca CiU a Arbúcies?

- D'una manera molt clara. CiU posa per damunt del seu ideari i del dia a dia, ambdues coses molt importants, la situació d'Arbúcies. Amb això vull dir que nosaltres, a Arbúcies, voldríem que hi hagués un ambient polític normal. En quin sentit normal? Doncs amb el sentit que nosaltres pensem que a Arbúcies li toca, a més de l'hora de l'alternativa, l'hora de la pluralitat política. Amb aquesta es recollirien uns matisos que ara, en una situació política bipolar, no queden recollits.

Així, voldria aprofitar per a reclamar que a Arbúcies aparegui un ampli ventall de voluntats polítiques. Amb elles apareixeria la cultura del pacte, cosa que seria bona per al poble. Si es repeteix l'actual situació política? CiU d'Arbúcies estarà oberta a qualsevol persona que vulgui estar amb nosaltres.

LA BIBLIOTECA

***
*Tardes enllà d'uns anys que no he viscut
 ni tal volta viuré, si algú despenja
 qualsevol llibre sentirà una lleu,
 amable i molt subtil esgarripança
 que potser li desvetllarà el desig
 mig adormit de fer-ne la lectura.*

Miquel Martí i Pol

Amb aquest nom o amb el més curt de "la bibli" tothom d'Arbúcies coneix la Biblioteca de la Fundació "la Caixa", que fa més de trenta anys que ofereix els seus serveis a la vila. En un moment de canvi i a punt de la seva municipalització serveixin aquestes breus notes històriques per a fer una mica de memòria i recordar els seus inicis.

PRECEDENTS

A principis de segle es fan les primeres biblioteques de Catalunya. Es crea l'escola de Bibliotecàries el 1915, i en surt la primera promoció l'any 1918, d'aquesta manera la Mancomunitat de Catalunya iniciaria les primeres biblioteques populars del país. Amb la desaparició de la Mancomunitat el 1925, cau la política cultural oficial en aquest àmbit. La

iniciativa oficial és substituïda per la privada i són les caixes d'estalvis i altres entitats benèfiques i culturals les que prenen la iniciativa. Les caixes d'estalvi són unes institucions financeres de caràcter inicialment no lucratiu, destinades a l'administració de dipòsits d'estalvis de primer grau a profit dels imponents i de la comunitat. Els beneficis o

ascendents són destinats a obres benèfiques o culturals, sanitàries i socials en general.

En el marc d'aquest buit, l'Obra Cultural de la Caixa de Pensions per a la Velleja i d'Estalvis, inicià la xarxa més important en matèria de biblioteques públiques, i es convertí en la xarxa més important de l'estat Espanyol.

L'1 de juliol de 1923, "la

Caixa" inaugurà la seva primera biblioteca a Santa Coloma de Farners, sota la tutela molt directa de Francesc de Moragues. El 1927 s'inaugura la d'Igualada. Entre 1928 i 1935 s'inauguraran 12 biblioteques a les Illes - coincidint amb l'expansió de l'entitat financera a les Balears-, 25 a Catalunya i 1 a Andorra.

És en aquest període de propagació quan en Pepet Pol, un alcalde certament preocupat per la cultura, demana una biblioteca a "la Caixa". Així ho reflecteix el llibre d'actes de l'Ajuntament d'Arbúcies:

"En la villa d'Arbúcies a dieciocho de Octubre de mil novecientos treinta y uno... una de las principales preocupaciones del Consistorio y no la menor por cierto, era la de procurar una mayor divulgación de cultura entre los habitantes de este termino y su entorno, mediante la implantación de una biblioteca pública. Con todo y a pesar del buen deseo que a todos los

Foto: J. Camps

Foto: Arxiu de la Biblioteca d'Arbúcies.
Fundació "La Caixa".

Concejales anima, avivado sin cesar por las continuas peticiones del vecindario, se presentan para su afectividad, a juicio de esta Alcaldia, dos inconvenientes que no hay posibilidad alguna de poder salvar: cuales son la falta de medios económicos para la adquisición de local y pago de personal adecuado, y la carencia de los conocimientos indispensables para la selección de los libros que la biblioteca de referencia debe comprender.

Para obviar tales dificultades, no se ve al dicente otra solución que la de interesar con el mayor encomio a la Dirección de la Caja de Pensiones para la Vejez y de Ahorros... que ella misma se encargue de llevarla a cabo"

Es conserva l'esborrany de la carta adreçada al Director de la "Caja de Pensiones para la Vejez i de Ahorros" fent la petició i enviant-li una còpia de l'acta.

La demanda es tornarà a fer una mica més tard quan és alcalde Josep M. Godori:

"Sessió ordinària de 2ª convocatòria del dia 24 de setembre del 1935. Ratificar l'acord adoptat en sessió del dia 18 d'octubre de 1931 i interessar a la Direcció de la Caixa de Pensiones per a la Vellesa i d'Estalvi, que en el pla d'estudis que està confeccionant per a l'establiment de biblioteques públiques en les poblacions que més ho necessitin, s'hi inclogui aquesta vila".

"la Caixa" havia obert les seves portes a Arbúcies durant 1929. Per a demanar una biblioteca feien falta uns condicionants a més de

la insistència del delegat:

- pressions de la població que ho demanés,
- disposar d'un local adequat,
- que la població ja hagués aconseguit una certa importància de dipòsits.

L'any 1936, la Caixa de Pensiones per a la Vellesa i d'Estalvis inaugura la darrera biblioteca d'aquella primera època. Després de la guerra, les biblioteques de la xarxa van ser depurades i es van retirar els llibres en català. De 1940 a 1945 comença la restauració de totes les biblioteques que havien patit les conseqüències de la guerra. Només s'inaugurarà la biblioteca de Molins de Rei.

La guerra civil estroncà tots els plans d'Arbúcies. En l'acta del Ple de l'Ajuntament del 7 d'abril de 1945 i quan era alcalde Carlos Garolera hi ha aquesta petita referència a biblioteques:

"Aceptar el envío de libros previo pago de su importe que con motivo de la Fiesta del libro ha realizado la Biblioteca Patria, destinándose a las Bibliotecas Municipales y Escolar".

No hi ha cap altre referència sobre fer una biblioteca fins el 24 de juliol de 1967, en què l'Ajuntament dona una llicència d'obres:

"... A la Caja de Pensiones para la Vejez y de Ahorros para efectuar una pequeña reforma en los bajos de la casa n.º 22 de la calle Camprodon, consistentes en levantar un tabique y embaldosar los bajos".

ELS PRIMERS ANYS

Aquells desitjos d'una biblioteca pública amb el consens de tothom s'acompliren el dia 28 de juliol de 1968, la *Casa de Cultura y Biblioteca Pública de Arbúcies* en aquells moments de la *Caja de Pensiones para la Vejez i de Ahorros de Catalunya y Baleares*, va obrir les seves portes als baixos del núm. 22 del carrer Camprodon. La inauguració/benedicció comptà amb la presència de l'alcalde Sr. Joaquim Riera, el delegat de l'Oficina de "la Caixa" Sr. Jaume Solà i altres autoritats civils: el Jutge de Pau Sr. Antonio Casanova, militars: la Guàrdia Civil i religioses: el Rector Mossèn Josep Boix.

La sala s'obrí amb 1.186 llibres i també inicià una petita col·lecció local, on hi predominen llibres i revistes d'àmbit local i sobre el Montseny. Si bé en un principi la biblioteca funcionarà només com a sala de lectura, a partir de 1972 s'inicià el servei de préstec de llibres. Iniciativa que fou molt ben acceptada pel públic lector. Posseïa un mobiliari d'estil mallorquí procedent de la biblioteca de Girona que es canvià el mes de desembre de 1975

per un de més funcional que és l'actual. També es decorà amb algunes peces de ceràmica d'en Serra que amb el temps s'anaren trencant.

La primera bibliotecària fou Maria Anna Casanova i Masferrer que també va ésser professora del col·legi Lliure Adoptat d'Arbúcies, precedent de l'actual Institut. Una mica abans de la inauguració, en un despatx de l'oficina de "la Caixa" anava preparant i enregistrant els llibres que omplirien la sala. El juliol de 1974 passà a Girona. Per a totes les responsables de biblioteques de "la Caixa" de la província, la Maria Anna ha tingut un pes moral, i ha estat un exemple de professionalitat. Avui, ja jubilada, continua fent la seva feina -de manera voluntària- a la Biblioteca per a malalts de l'Hospital Doctor Josep Trueta de Girona.

Després s'incorporà a la feina Maria Carme Ochoa i Rodrigo fins l'abril de 1986, actualment està treballant a Barcelona. La següent 'Montserrat Vall-lloera i Rita Obiols -arbucienques-, Maria Saborit i Elvira Permanyer. -del cos de suplències. Els primers anys

L'ENTREVISTA. MARIA ANNA CASANOVA

Maria Anna Casanova va ser la primera bibliotecària d'Arbúcies. Durant sis anys, des de 1968 fins a 1974, va ser un dels referents culturals del municipi. Una de les anècdotes que recorda dels inicis de la biblioteca, és que quan la sentien parlar en veu baixa, li preguntaven si tenia mal de coll. Maria Anna Casanova assegura que la seva professió li ha fet estimar els llibres i també despertar les seves inquietuds intel·lectuals.

"LES BIBLIOTEQUES NO DESAPAREIXERAN MAI"

- Què va representar per Arbúcies l'obertura de la biblioteca?

- Va ser una gran novetat per als arbuciençs i arbucienques. Tot i que era un servei que s'havia demanat des de feia molts anys, el fet d'inaugurar l'institut va convertir-lo en una necessitat per als estudiants ja que els feia falta un local on poder fer les seves consultes.

- Quins eren els usuaris més freqüents?

- Al principi venien molts alumnes i professors de batxillerat, però també persones grans que els agradava repassar la premsa i llegir llibres. Recordo que també venien viatjants i moltes persones que estuiejaven a Arbúcies. En canvi, la majoria de les mestresses de casa es mostraven poc inclinades a anar a la biblioteca i no va ser fins al cap de mig any que la situació es va anar normalitzant. Per això, des d'un bon principi vam organitzar un seguit de conferències, debats, taules rodones per tal de promoure l'activitat cultural del

poble. Aquella època, la biblioteca era l'únic local on es podien reunir un grup de persones per fer activitats d'aquest tipus.

- Creu que en el futur Internet acabarà substituint les biblioteques?

- No, les biblioteques no desapareixeran mai. Sempre hi haurà persones a qui els agrada llegir i no disposaran dels mitjans necessaris per tenir els llibres o les enciclopèdies que vulguin consultar. A més, penso que les biblioteques són un lloc ideal per llegir llibres, repassar la premsa...

- Alguna anècdota...

- Si, una de les que recordo dels inicis de la biblioteca és que quan venien persones grans i em sentien parlar en veu baixa em preguntaven si tenia mal de coll, -(somriu...)-, però de seguida entenien que la biblioteca era un lloc de silenci i estudi.

- Per què va anar a treballar a Girona?

- Per diferents raons: en primer lloc, a Girona treballava tot el dia, era dedicació completa, i en canvi a Arbúcies la biblioteca només estava oberta a les tardes. A més, també la majoria de les persones que anaven a la biblioteca de Girona eren adultes, mentre que a Arbúcies hi havia molts infants i a vegades, es convertia en una mena de guarderia.

- I amb quines altres diferències es va trobar?

- Doncs, era molt diferent en tots els aspectes. Quan vaig arribar a Girona, la biblioteca era quatre o cinc vegades més gran i, a més, hi havia el triple de

MARIA ANNA CASANOVA I MASFERRER, Bibliotecària

llibres que a la d'Arbúcies. També les persones que venien ja estaven acostumades a utilitzar aquest servei. Crec que no es pot comparar una biblioteca de poble amb una de ciutat.

- És bibliotecària per vocació?

- Suposo, que sí. Sempre m'ha agradat molt llegir i mai m'he arrepenit d'haver estudiat aquesta carrera perquè tens l'oportunitat de llegir molts llibres i t'adones que encara et queda molt per aprendre. De fet, diuen que els que estudien la carrera de Biblioteconomia són persones que tenen moltes inquietuds intel·lectuals.

- Que li ha aportat la seva professió?

- Principalment afició a l'estudi.

NURIA CASANOVA

s'encarregà de la neteja la Sra. Blanca, per a passar-ho a fer després i fins ara M. Cristina Masaguer. Des dels seus inicis la biblioteca ha organitzat o coordinat un munt d'actes i activitats. A vegades organitzats per "la Caixa", Obra Social o l'Associació del Personal de la C.P.V.E. o la pròpia biblioteca, altres per cessió de la sala a entitats i col·lectius del poble. Durant els primers anys es feren: conferències, cursets, exposicions, mítings polítics, presentacions, taules rodones, audiovisuals, donacions de sang, reunions,

pel·lícules, experiències de vida comunitària cristiana, espectacles infantils... De totes aquestes activitats cal destacar la "Festa del Llibre" que es va celebrar cada 23 d'abril de 1969 a 1972. S'organitzaven concursos de dibuix i redacció entre tots els petits lectors del poble, i després es repartien llibretes i llibres entre els guanyadors. Més tard es feren petites exposicions de llibres. Els concursos de redacció proposaven com a tema *Arbúcies, jardí del Montseny, Les Enramades*. També s'organitzaven conferències:

Don Quijote, símbol del llibre, Variaciones sobre Santiago Rusiñol, El mestre Enric Morera... Seguien altres actes sense estar vinculats a la Festa del Llibre com les conferències: *Evocació de Pau Casals* (1974) per Joan Alavedra, *El Montseny* (1975) per Mossèn Pere Ribot o *L'any internacional de la dona* (1975) per M. Aurèlia Capmany. L'any 1981 la Conselleria de Cultura de l'Ajuntament d'Arbúcies organitzà un curset sobre *Nacionalisme* amb l'assistència d'Heribert Barrera. També s'utilitzava la sala

com a sala d'exposicions, es tancava al públic com a biblioteca- aprofitant les vacances- i s'hi feien sovint mostres de pintura. Sobre les lleixes de llibres es col·locaven uns plafons per a poder penjar els quadres. A finals dels setanta es produïren grans canvis polítics a l'Estat, a Catalunya i també a la Xarxa de biblioteques de "la Caixa". Aquestes notes seguiran en el proper exemplar de *PERXADA*.

JORDINA MEDALLA I PRAT
Encarregada de la Biblioteca d'Arbúcies. Fundació "la Caixa"

*Agraïments: a Jordi Pujadas per la informació facilitada, a Daniel Martí i Àgata Medalla.

*Fons documentals: -BERTRAN, Maria Carme. *Les Biblioteques de "la Caixa"*. Barcelona: Associació del Personal de "la Caixa", 1.979.
-Arxiu de la Biblioteca d'Arbúcies. Fundació "la Caixa"

Escola de Música i Escola d'Adults

Ullada al passat per entomar el futur

Educació

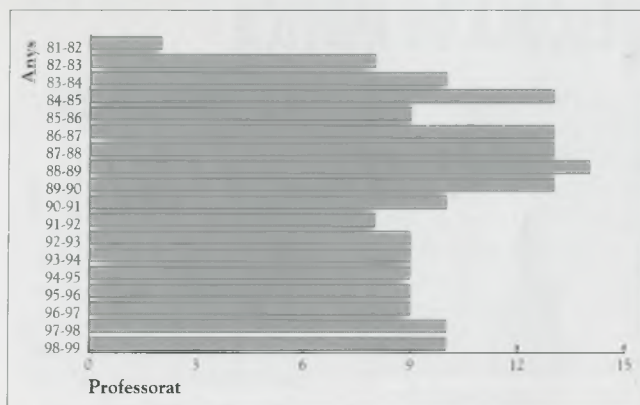
Davant de la imminent estrena –segons el compromís de l'Ajuntament– dels nous locals de Can Cornet destinats en part a l'Escola de Música i l'Escola d'Adults, hem cregut avinent fer un breu repàs al passat d'aquest dos serveis, bàsics per a l'educació i dinamització cultural de la nostra vila. L'execució del projecte de les noves instal·lacions s'ha ajornat molt; ara, tot-hom, espera que els terminis es compleixin i que el curs vinent les classes puguin començar amb normalitat en les noves aules.

L'ESCOLA DE PERSONES ADULTES

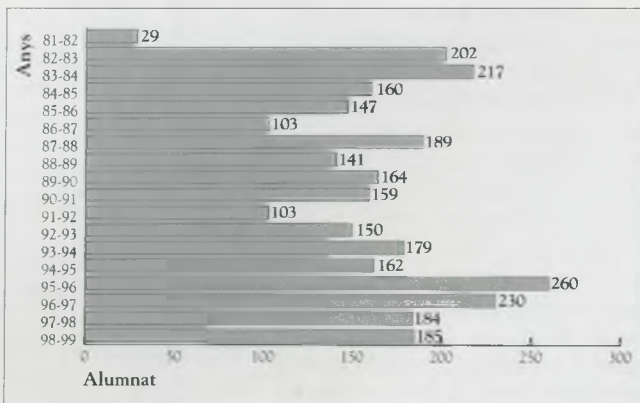
L'Escola de persones adultes, ha anat evolucionant amb els temps i segons els interessos i demandes dels usuaris. Inicialment el servei estava destinat bàsicament a compensar la necessitat de moltes persones que no havien tingut estudis o no els havien pogut completar. Actualment es cobreixen des de demandes d'alfabetització de persones originàries de cultures diferents fins a la complementació d'estudis, actualització en nous coneixements i tècniques, passant per activitats lúdiques i culturals que ajuden al creixement de les persones en diferents moments de la vida. Ara, més que mai, el sentit de

l'Escola d'adults està en un servei públic de formació permanent. Disposar d'un espai de referència és imprescindible per a una millora del servei. Moltes de les activitats podran quedar centralitzades a l'escola que finalment tindrà un lloc i unes aules pròpies a Can Cornet, de totes maneres hem de pensar que alguns cursos i curssets, per les seves característiques, hauran de continuar fent-se en altres instal·lacions específiques o espais cedits temporalment. Vegem doncs amb ajut de les gràfiques, dades i informacions adjuntes com s'ha donat aquesta evolució.

J P
Redacció

Anys/ professorat

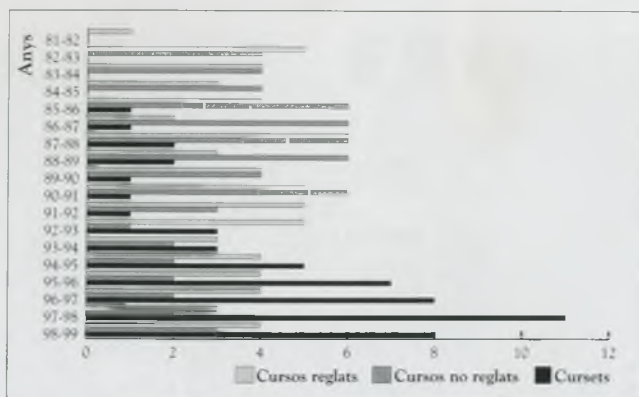

Anys/alumnat

LOCALS I ESTUDIS EN ELS 18 ANYS DE L'ESCOLA

Rectoria: Estudis bàsics, tarda i nocturn; puntes de coixí.
Llar de Jubilats: loga tarda i nocturn; Tall i confecció; Teatre.
IES Montsoriu: Graduat escolar, Maduresa FP, Informàtica I i II, Proves d'accés per a majors de 25 anys, Francès, Anglès.

TOM: Postres i pastissos.
CEIP Dr Carulla: Balls de Saló (gimnàs), Flor seca, Paper maixé, Cuina.
Esplai Can Son: Pintura i dibuix. Abans a la Llar o a la Torre del Vent.
La Gabella: Hª de Catalunya, Fotografia. Alfabetització (inicialment)

Anys/cursos reglats-cursos no reglats - cursets

SABIES QUE...

- a tot Catalunya hi ha més de 200 escoles d'adults;
- la dècada dels 90 ha estat declarada "Dècada de l'educació per a tots" a nivell mundial;
- les escoles d'adults l'any 1988 van passar de la Conselleria d'Ensenyament a la de Benestar Social;
- l'actual Llei de Formació d'Adults de Catalunya es va aprovar al Parlament el febrer de 1991;
- les escoles d'adults tenen per llei tres àmbits: formació instrumental i bàsica, formació laboral i formació de lleure i cultura;
- cursos reglats són aquelles classes d'una durada aproximada de 9 mesos, reconeguts oficialment i que donen un títol que possibilita l'accés a estudis posteriors i es tenen en compte en el moment de voler accedir a determinades feines.
- quan no tenen aquest reconeixement oficial s'anomenen no reglats, els cursos en canvi tenen una durada inferior, de setmanes o pocs mesos;
- l'Escola d'Adults va iniciar-se el 1981 amb 29 alumnes de Graduat Escolar;
- per l'escola d'adults han passat més de 2965 alumnes en 18 anys;
- el graduat escolar s'ha impartit sense interrupció des del 1981/82;
- més de 20.000 alumnes cada curs, entre ells els d'Arbúcies, aprenen amb el mètode Gradui's, ara pot!, iniciat fa 8 anys;
- el curs més veterà és el d'Informàtica, que es fa des de 1985/86;
- el curs de Tall i confecció ha funcionat de manera continuada des del 1982/83;
- a l'Escola hi ha activitats de tarda, vespre i dissabtes tarda;
- el poder mantenir un curs depèn que hi hagi suficients persones matriculades;
- dels anys 87 a 92 es varen impartir cursos d'accés a la universitat per a majors de 25 anys;
- l'Alfabetització per a estrangers va començar el curs 89/90 per als homes i el 91/92 per a les dones;
- els cursos dels darrers anys amb més alumnes són: loga i Balls de saló;
- els cursos de Català passen a impartir-se des del Servei de Normalització Lingüística a partir del curs 91/92;
- tothom té el dret de rebre formació bàsica i professional, i que la consciència dels ciutadans i ciutadanes a la cultura guanya terreny.

Mª ANTONIA DAVI
Professora coordinadora de l'Escola d'Adults

L'ESCOLA DE MÚSICA

L'any 1988 va néixer l'actual Escola de Música d'Arbúcies amb el suport de l'Ajuntament —que es feia càrrec del lloguer del local de Can Gil i de les despeses de neteja, electricitat, aigua, fotocòpies, ...— en conveni amb la direcció de la veïna Escola de Música St. Hilari Sacalm que ja funcionava des de feia deu anys. D'aquesta manera l'oferta d'educació musical de les dues viles veïnes es va veure incrementada en professorat, diversificació d'instruments i augment d'activitats impulsades des de l'Escola. Amb el temps, el servei que començà amb 12 alumnes 3 professors i 2 instruments s'ha convertit en un centre que ofereix una gran varietat d'estudis musicals.

UNA OFERTA VARIADA

Actualment l'Escola de Música, conjuntament amb Sant Hilari, té 12 professors que atenen un total de 160 alumnes, dels quals 90 són d'Arbúcies. L'Escola imparteix cursos de sensibilització musical especialment adreçats als petits de 4 i 5 anys, s'ofereix el Mètode Suzuki per aprendre violí mainada a partir de 3 anys, Llenguatge musical amb el mètode Irineu Segarra, grup instrumental, classes de diversos instruments, així com iniciació a la música per a adults, abastant d'aquesta manera gairebé totes les edats. Els instruments que actualment es poden aprendre a l'Escola són: baix elèctric, bateria, cant i tècnica vocal, flauta de bec,

flauta travessera, flabiol i tamborí, guitarra clàssica, guitarra moderna, piano, saxo, violí i violoncel. Ocasionalment s'han ofert trompeta, tenora i tible que no s'han portat a terme per manca d'alumnes. L'Escola facilita el lloguer o préstec d'alguns instruments per iniciar en la seva pràctica els nens i nenes i estimular-los. L'any passat l'Ajuntament d'Arbúcies va proporcionar un ordinador que ha permès treballar amb programes editors de partitures i CD-Rom amb jocs musicals, audicions, informació sobre biografies de compositors, etc. Antoni Miralpeix, professor, compositor i director de l'Escola, afirma que l'Escola de Música ha provocat el naixement de nombrosos grups musicals i entitats i ha donat diversos professionals de la

música que abasten tots els àmbits de l'ensenyament i per tant tota la població escolar (especialistes de primària i secundària). Ha format músics que toquen en diferents agrupacions i orquestres clàssiques, grups de música moderna i tradicional, etc. Hi ha un planter nombrós de directors de corals sortits d'excantaires de les corals infantils que al mateix temps són professors de l'Escola de Música. El cant coral el plantejarem com a part important de l'ensenyament musical obert a tothom però obligatori per als alumnes de l'Escola de Música. A redós de l'Escola s'han creat formacions musicals on els alumnes van perfeccionant la seva pràctica i poden oferir un seleccionat repertori en concerts periòdics a nivell local (Sant Esteve, fi de curs i altres),

Grup estudiant Llenguatge musical.
Foto J Camps.

Assaig de Grup instrumental.
Foto J Camps.

com és el cas del Grup instrumental, Grups de Cambra, Coral Infantil Clau de Sol, Coral Juvenil Lutiana i Coral Amethysta, aquestes dues darreres conjuntament amb membres d'Arbúcies i Sant Hilari. És planteja com una activitat independent i per ser-ne membre no cal ser alumne de l'escola.

El dinamisme de l'escola queda palès en les múltiples activitats que organitza o bé hi és present: Jornades divertimúsicofestives, Colònies musicals d'estiu, tallers, classes magistrals amb presència de músics i pedagogs de prestigi, intercanvis amb altres entitats musicals. Alguns alumnes més grans de l'escola assa-

gen i actuen en orquestres juvenils de l'àmbit gironí, com és el cas de la Jove orquestra de Figueres i la Jove orquestra de St Feliu de Guíxols. L'any passat es va editar un enregistrament en CD i K7 commemoratiu dels aniversaris.

EL FINANÇAMENT, UN PROBLEMA DIFÍCIL.

Aquests darrers anys —diu Miralpeix— han estat crucials per definir el nostre model d'escola de música. Davant les dificultats d'esdevenir una Escola Municipal amb totes les conseqüències (que bàsicament consistirien en una major implicació de l'Ajuntament i la

Generalitat en el finançament de l'escola i que repercutiria en un abaratiment substancial de la quota mensual dels alumnes) A Arbúcies s'ha optat per un model mixt, o sigui que és un centre privat que fa un servei públic amb el suport de l'Ajuntament. La direcció de l'escola ha creat l'empresa AULES MUSICALS, S.C. que és l'encarregada de gestionar les escoles. Tot i que el model bàsic d'escoles de música de Catalunya és municipal, els ajuntaments de pobles petits no disposen de suficients recursos per assumir-ho i això constitueix un greuge en comparació a les ciutats o pobles més grans. Tot i això, intentarem ser un centre reconegut per la Generalitat, que no serà possible —entre d'altres coses— fins

que no tinguem l'Escola nova a Arbúcies.

Dos són els grans reptes que té Arbúcies davant l'Escola de Música. Un d'immediat, inaugurar la nova seu de les noves aules de Can Cornet a les quals ja s'ha decidit donar el nom del compositor local Lluís Torres que, per encertada coincidència, habità en les mateixes dependències. L'altre, a mig termini, serà el de gestionar el reconeixement per part de la Generalitat de Catalunya de l'escola com a Municipal i així impartir els estudis a un cost més assequible per a les butxaques de més arbu-ciencs.

JORDI PUJADAS I RIBALTA
Redacció

Guitarra elèctrica.

Foto J Camps.

LLAR INFANTIL EL JARDINET

Els més petits en plena activitat: observen, manipulen, es mouen, parlen, canten, es relacionen... Un obrir-se a la vida.

Foto: Arxiu Jardinet

EDUCACIÓ, UNA REFLEXIÓ

L'escrit que us proposo a continuació fa una profunda reflexió sobre la societat on vivim, on desenvolupem la nostra feina i on eduquem els nostres fills. És un article publicat a la revista Xarxa d'Ensenyament, núm. 1 del mes de febrer, signat pel Grup de mares Laberint.

Quina sort tens, Marc, d'haver nascut en un món tan planificat, on tot està previst, controlat,...
Començaràs a adonarte'n de petit, al cole:

- Tinc pipí, senyoreta!
- Ara no Marc, hi hauries d'haver anat a l'hora del pati, entre el primer i el segon timbre.
- Però si aleshores no en tenia ganes...!

Quina sort tens Marc! A la sortida del cole els teus pares hauran programat amb molta cura, la teva apretada agenda: dilluns i dijous

bàsquet; dimarts música; dimecres natació... Ah! No ens oblidem del joc. El joc és molt important per a l'infant! Tres hores setmanals de ludoteca.

- Mare, puc anar a casa el Dani?
- No Marc, avui et toca jugar a la ludoteca de 5 a 8, amb vertaders professionals. Quina sort tens Marc! Aquest estiu aniràs al Casal de Vacances.
- Que bé mare! Allí podré jugar a "conillets amb el Dani!"
- No fill, el Dani va a un altre Casal i aquest joc no està al programa. Però podràs jugar a futbol, tennis, bàsquet, fer manualitats... Sempre dins l'horari previst.
- Mare, puc quedar-me una estona més al llit?
- No Marc, que dins de mitja hora comença el Casal. Corre, afanya't o arribaràs tard.

Quina sort tens Marc, de tenir unes vacances programades amb tantes

activitats. I d'aquí a 10 anys, quan tinguis ganes de risc i emoció, potser els pares et podran pagar unes vacances farcides d'esport d'aventura, on estigui tot previst. Fins i tot per un mòdic preu, podràs simular un accident amb escaiola signada inclosa.

De gran seràs tu que deixaràs que l'agència de viatges et programi unes vacances de pel·lícula. El pack del viatge inclourà les fotografies que la mateixa agència s'encarregarà de fer. I et seran entregades al final del viatge. Així t'estalviaràs de carretejar la màquina amunt i avall. Quina sort tens Marc!

I quan estiguis jubilat, Marc: casal d'avis, viatge d'Insero... Quina sort tens Marc, de viure en un món tan planificat i programat. Què més pots demanar? Potser una mica d'improvisació, d'espontaneïtat? No cal, Marc, perquè aleshores et caldrà pensar, i això sí que no estava previst.

Aquest fet, potser un pèl exagerat, sol ser un mitjà usat per molts per "aparcar" els infants, per col·locar els avis o senzillament per no haver-se de preocupar de res i trobar-ho tot fet, planificat. Caldria un plantejament seriós del perquè d'aquestes situacions. Oferir el màxim d'activitats als nostres infants, però sempre comptant amb la seva il·lusió i interès per fer-les. Que nosaltres mateixos ens plantegéssim i planifiquéssim les nostres activitats, la nostra vida. I sobretot que sigem capaços de decidir i pensar. No calen, crec, més comentaris.

JORDI GUERRERO I COSTA
Mestre del Col·legi Vedruna.

TALLERS A PARVULARI. CONTINUEM EL RECORREGUT PEL PARVULARI DEL CEIP DR. CARULLA

Recordeu el que us vàrem explicar dels tallers en el parvulari en l'anterior número de PERXADA? Si sou lectors habituals d'aquesta revista,

el tema ja no us serà nou i sabreu que en varen quedar uns quants de pendents. Som-hi! Ens guien i ens ho expliquen els seus protagonistes: els nens i

nenes que els han treballat. Ens ha agradat molt poder donar aquesta informació perquè creiem que és una manera de fer-vos conèixer diferents metodologies que

utilitzem a l'escola en el procés d'aprenentatge dels alumnes.

MESTRES D'EDUCACIÓ
INFANTIL

Col·legi Públic, CEIP Dr Carulla.

TALLER DE COL·LAGE

Arxiu CEIP Dr Carulla

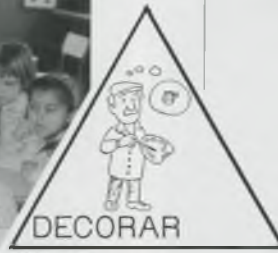
AM LA MARE A NENAL ENEM AL TALLE DA COL·LAGE

EM FET UN DIARI I UN ABRA AM GANXANTROSUS DA PAPE

TALLER DE DECORAR

Arxiu CEIP Dr Carulla

AM LA MARE A NENAL TALLE DA DECORAR

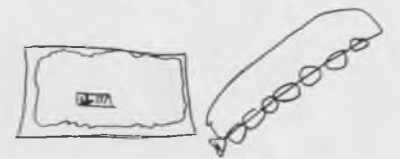
EM AMBULCAT UN POT DA BIDRA AM UNA ROBA I LEM, PINTATAM COLTA I AMPINTADA

TALLER DE COSIR

Arxiu CEIP Dr Carulla

AM LA MARE A NENAL TALLE DE COSIR

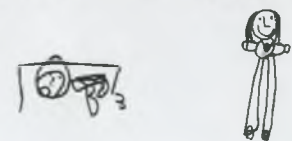
EM FET UN COLLARET AM PLASTICS I UNA CAMPANA I EM CU SITUQUADRU AM LA NOSTRA FOIU.

TALLER DE FARINA

Arxiu CEIP Dr Carulla

AM LA GEMMA A NENAL AL TALLE DA FARINA

EM FET UNPEX I UN COLLARET AM FARINA, SAL, AIGUA I PEBRA.

AM LA ROSA ENEM AL
TALLE DA AGULLES D'ESTENDRE

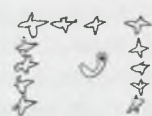
EM PI MAT AGULLAS DAROBA
LES EM ANGANXAT A UNA
CARTULINA

TALLER
D'AGULLES
D'ESTENDRE

Arxiu CEIP Dr Carulla

AM LA MAM ANEM AL TALLE DA PASTA

EM FET UN CUC DA MACARONS

AM UN LLAS
I UNA LLUNA I ESTRELLAS
A UNA CARTULINA NEGRA

TALLER DE PASTA

Arxiu CEIP Dr Carulla

PREPARANT SANT JORDI

Com cada any, uns mesos abans de la setmana cultura de Sant Jordi, els centres educatius de la

Vila van començar a preparar la festa des del punt de vista lúdic i cultural. Amb la

col·laboració de l'Ajuntament, dues obres de teatre: "La llegenda dels nats", per als cicles inicial i mitjà, i "La flauta màgica", per al cicle superior i 1r i 2n d'ESO. El programa inclou un concert a càrrec de Josep Tero. El CEIP Dr. Carulla programa tres audicions musicals fetes pels mateixos alumnes i una actuació dels pallassos Claret Clown per a parvulari i una fira d'intercanvi de llibres usats entre els nens i les nenes. El Col·legi Vedruna farà una parada a la Plaça.

Actuació de Jordi Tonetti al pari de les escoles públiques durant la festa de St Jordi de l'any passat.

Foto : Arxiu CEIP Dr Carulla.

ESTADA A LA NEU

Ha passat l'hivern, però queda en la memòria dels alumnes de sisè del CEIP Dr. Carulla el record de cinc dies de colònies a la neu. Acompanyats pels seus mestres, varen anar a fer un cursat d'esquí amb monitors especialitzats a les pistes d'Arinsal, al Principat d'Andorra. A més de l'esquiada varen fer natació en una piscina climatitzada i patinatge sobre gel. Varen tenir una ocasió de conuiu-re intensament en un àmbit complementari a l'escolar, una ocasió única en aquest final de l'etapa de l'educació primària.

Els conceptes de l'empresa i el progressisme són sovint titllats d'antagònics. Al llarg de la curta història que suposen els darrers dos-cents anys de revolució industrial podríem dir que més aviat han estat poc amics ja que si a un se li associa la defensa del capital o la propietat, a l'altra la força i l'avenç dels drets dels treballadors. Aquest esquema clàssic que ha funcionat bé per les grans empreses ha perdut importància en l'aparició de noves petites empreses. Les noves tecnologies i concretament la revolució de la informàtica poden permetre desfer aquest tòpic en la mesura que la persona que pot autoocupar-se és més important que la pròpia estructura d'empresa, però, a canvi de què?

EL JOC DE VIURE

No descobreixo res de nou si dic que aconseguir un lloc de treball fix avui en dia no és fàcil; o que els avenços tecnològics han eliminat molts antics llocs de treball; o que han aparegut grans contrastos i maneres d'entendre el treball arreu del món; o que les grans decisions econòmiques poden fer variar l'economia d'un país en poc temps. Aquests són aspectes que condicionen a viure en un entorn de treball difícil i amb poques il·lusions. Però també s'obren moltes noves oportunitats que cal aprofitar:

L'aparició de nous perfils de treball, nous productes i empreses, la possibilitat d'autodefinir el treball, noves formes d'aprendre, noves comoditats que permeten el treball a distància.

Però per aprofitar-les és imprescindible tenir molta informació, una alta creativitat, un alt nivell d'aprenentatge pràctic, alta capacitat d'adaptació, saber treballar en equip, tenir iniciativa, una constant actualització de les competències.

No és cap broma. Encara que sembli un manual d'instruccions per jugar a un joc d'ordinador no ho és. És el manual d'instruccions que ens proposen les tècniques de

màrqueting personal (o el que és equivalent: la venda d'un mateix) per trobar la primera feina i en definitiva per jugar a viure. Per això cal fer i per aquest ordre: un autodiagnòstic personal, definir-se un objectiu professional, crear una xarxa d'autopublicitat i contactes, vendre unes capacitats, negociar un sou i obtenir, finalment, el lloc de treball.

El resum de tot plegat és que el nou model de treball que s'ha imposat ja a moltes empreses i es va estenent arreu, fa que la força del

treball se centri més en la persona i el seu potencial, i no en l'estructura. L'aprenentatge constant de competències i la seva actualització és fonamental.

Arribar a fer una autoreflexió (el primer pas del diagnòstic personal) és difícil però necessari. Què és el que sé fer? Què vull fer? Què puc fer? Així es defineixen les nostres habilitats o competències resultat de sumar les nostres aptituds (o facilitats innates de fer les coses), la formació rebuda, l'experiència i els trets de personalitat propis (la nostra conducta).

Si les nostres habilitats van molt lligades amb els nostres interessos tenim molt de guanyat. Però si aquests no van lligats alhora amb l'interès del mercat laboral aquests no ens serviran per treballar a cap empresa. L'autoocupació i el cooperativisme (treball amb altres socis cooperants) són fórmules de treball que permeten crear o arribar a nous mercats que sí poden respondre millor a aquests interessos però amb un risc molt més alt. Però en aquests casos, sí que serà necessari comptar amb alts graus d'iniciativa, estar segur d'un mateix, paciència, constància, cooperació i molt d'optimisme. Com a conseqüència de seguir qualsevol d'aquestes noves iniciatives es garanteix guanyar molta resistència a la frustració però en cap cas es garanteixen els ingressos econòmics.

Am. Roda

ELS NOUS FP

En un recent estudi de la Fundació Encuentro, que dirigeix el Centro de Estudios del Cambio Social, s'analitza la situació en què es troba l'ensenyament: estem en un dels països d'Europa en què més alumnes volen fer el batxiller (62%) en detriment de l'FP (38%), quan a la resta és al revés. Això sembla lògic quan el mateix estudi estima guanys anuals del doble de grans i més segurs (amb contractes indefinits) per als universitaris que han seguit per aquest camí malgrat la taxa d'activitat sigui igual a la de professionals.

El Departament d'Ensenyament coneixedor d'aquesta situació i en aplicació de la LOGSE promou la formació professional específica (també anomenats els nous FP), per contribuir a facilitar la incorporació dels joves a la vida activa, afavorint la formació permanent dels ciutadans i a atendre les demandes de qualificació del sistema productiu que abans he descrit. Per això intenta trobar un equilibri entre l'oferta de formació professional i el món del treball que faci imprescindible el lligam amb les empreses.

Per això, cal que l'oferta educativa tingui molta capacitat d'adaptació a la realitat, la qual cosa obliga a crear un mapa de previsió per cada zona i una revisió d'aquest cada 3 anys. Només d'aquesta manera els ensenyaments professionals podran d'assolir un paper cada cop més destacat en el context educatiu, conjuminant el seu prestigi social i professional. Per tant, els instituts d'educació secundària es configuren com a veritables centres superiors de formació professional que estenguin la seva influència, amb capacitat de fer una oferta múltiple, i de coordinar activitats formatives impartides en altres centres o àmbits territorials. Els centres privats, que

tenen un pes molt important a Catalunya (41,6%), també hauran de completar aquesta oferta educativa.

L'objectiu que es marca és que la taxa d'escolarització tendeixi a un 20% de cicles formatius de formació professional de grau mitjà (CFGM) i un 25% en cicles formatius de grau superior (CFGS). Aquests cicles s'agrupen en 21 famílies professionals de les quals la comarca de la Selva podrà desenvolupar-ne 8 (activitats agràries, administració, comerç i màrqueting, electricitat i electrònica, hoteleria i turisme, imatge personal, manteniment i serveis a la producció i serveis socioculturals i a la comunitat), en un 52% dedicats a CFGS i la resta de CFGM. L'IES Montsoriu d'Arbúcies compta, inicialment, amb els CFGM de gestió administrativa i d'instal·lació i manteniment electromecànic de maquinària i conducció de línies i, de moment, de cap CFGS. Les famílies com ara arts gràfiques, comunicació, imatge i so, química, tèxtil, confecció i pell o activitats marítimopesqueres queden circumscrites a comarques molt concretes en detriment de comarques amb poques activitats en el sector industrial o de serveis.

A més s'estima que calen un mínim entre 15 i 20 persones per iniciar un nou cicle formatiu i una mínima estructura organitzativa dels IES, amb plantilles docents capacitades per fer-se'n càrrec.

EL PROGRAMA ADAPT

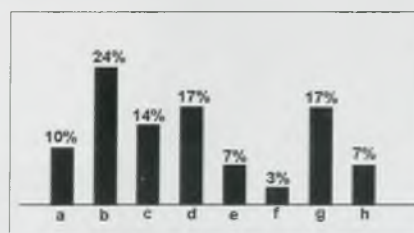
Segons els programes de fons estructurals de la UE, la comarca de la Selva és una zona en decliu industrial però malgrat això té moltes possibilitats respecte a noves ocupacions

relacionades amb la protecció del medi ambient, l'oci i la cultura. Com que el teixit econòmic de la comarca sembla no adonar-se d'aquests jaciments d'ocupació destina un programa anomenat ADAPT per tal que petites noves empreses augmentin les seves capacitats, en tecnologies de la informació i la comunicació, i aprofitin els filons que emergeixen: el turisme rural, l'oci, la cultura, la conservació i millora del medi ambient i les xarxes d'informació.

És evident que la cultura empresarial de la comarca no detecta ni detectarà aquests filons ja que o bé no ho són, o bé és innegable la baixa formació i aptitud que en aquests aspectes trobem al mercat laboral comarcal actual. La formació de nous tècnics en aquestes i altres matèries encara permetria plantejar-se, aprofitant les línies d'ajut existents per part d'ajuntaments, consells comarcals... la creació de petites empreses d'autoocupació o cooperativisme que podrien donar feina conjugant els interessos personals, les habilitats i amb una mica de sort, el mercat.

Com a màxima conculent d'aquestes iniciatives pilot en formació i assessorament d'emprenedors és que cal aprofitar-les per l'oportunitat que suposen però que, per sobre de tot, del nostre esforç personal, constància, creativitat... en dependrà el bon resultat final. Cal ser molt empenyador abans de veure ni cinc de calaix.

TOMÁS MORÉ

- a. activitats agràries
- b. administració
- c. comerç i màrqueting
- d. electricitat i electrònica
- e. hoteleria i turisme
- f. imatge personal
- g. manteniment i serveis a la producció
- h. serveis socioculturals i a la comunitat

ARBÚCIES

20 ANYS DE TRANSFORMACIONS

Al llarg de 20 anys Arbúcies ha experimentat un conjunt important de canvis. Els més evidents han estat sens dubte, els que fan referència al que anomenem paisatge urbà: carrers, places, jardins, edificis públics; però en absolut han estat els únics. La democràcia, ha suposat un canvi important, no tan sols en els elements aparents, si no també en la mateixa estructura de la societat, en aquells elements que conformen l'essència del col·lectiu, incloent maneres de pensar i d'interpretar l'entorn.

20 ANYS DE TRANSFORMACIONS

Fer una valoració del conjunt de canvis que han portat a la societat actual, representa veritablement un exercici de reflexió important, i que per descomptat, demanaria molt més que les quatre pàgines que hi dedicarem en aquest dossier, de totes maneres, i encara que sigui de manera preliminar, si que es poden abordar un conjunt d'actuacions, les quals, i amb la perspectiva de temps que ens ofereixen aquestes dues dècades, ens

fan adonar de la importància que han tingut en el procés de transformació que ha sofert la nostra societat, i que per tant la feina del conjunt d'entitats, col·lectius i institucions que les van endegar, ha donat els seus fruits, tot i que de ben segur encara avui, queda molt camí per recórrer vers aquells ideals de justícia i llibertat que ja es propugnaven, ara fa 20 anys.

LES PRIMERES ACTUACIONS

40 anys de franquisme van suposar per la societat arbucienca un llarguíssim parèntesi en un procés transformador que es va iniciar els anys 30 i que la reacció posterior es va encarregar, per la força de les armes, d'estroncar.

Ja a les acaballes del franquisme, l'any 1971, i a nivell nacional, es va crear l'Assemblea de Catalunya, organisme unitari d'oposició antifrancquista, i de caire rupturista, que va

arribar a agrupar bona part dels partits polítics –des del centre cap a l'esquerra-, existents aleshores, així com la major part de sindicats, i un nombrós grup d'entitats, col·legis professionals i amplis sectors obrers i populars. Aquest moviment va tenir la seva màxima expressió l'any 1976, amb les manifestacions de l'1 i el 8 de febrer a Barcelona i de l'11 de Setembre a Sant Boi. Els principals eixos reivindicatius de l'Assemblea van ser: la llibertat, l'amnistia, el restabliment de l'estatut d'autonomia de l'any 1932, com a pas previ cap a l'autodeterminació i la coordinació de tots els pobles peninsulars en la lluita democràtica..

És important dir això, perquè en certa manera, l'Assemblea de Catalunya, a nivell local, representarà a través dels seus components l'entrada d'una concepció crítica i reivindicativa de la societat i una experiència organitzativa i de mobilització, que resultaran

Jornades sobre els Drets Humans a Centramèrica, 1990.

Foto: AHMA

claus en el triomf de la Candidatura Unitària i Popular d'Arbúcies en les primeres eleccions democràtiques del 3 d'abril de l'any 1979.

Des d'aquell moment i amb el triomf dels sectors progressistes es va desenvolupar a Arbúcies un procés de transformació de la societat emmarcat en un conjunt d'eixos, molts dels quals són vigents encara avui: l'aprofundiment en la participació ciutadana, la defensa de la identitat com a poble i com a nació, una concepció activa de la solidaritat, la millora de la qualitat de vida i la lluita contra les desigualtats socials i sexuals.

Una de les primeres mostres del caire rupturista del nou Ajuntament democràtic, es va traduir en un seguit d'actuacions: **les actes dels plens municipals van passar a escriure's en català** (Des de l'entrada de les forces feixistes el febrer de 1939, no s'havia escrit cap acta en català, -a vegades oblidem que durant 40 anys la nostra llengua, va ser objecte de persecució no tant sols de la vida pública sinó també de la vida privada-), **es van començar a publicar els plens municipals a través dels fulls informatius en un intent de dotar de transparència la gestió municipal**, es va desenvolupar un mitjà de comunicació que en aquests primers anys tindrà una gran importància com

element de debat i d'implicació social en el procés de restauració de les llibertats: **PERXADA**; s'inicia la recuperació de l'edifici de La Gabella, com a símbol del compromís del nou consistori en la defensa de la identitat com a poble; i s'aprova, en el ple municipal del 3 de maig de 1979, per 7 vots a 4, la retirada del "Monumento a los caídos" ubicat al costat de la capella de la Pietat. Aquest fet, que per a molts lectors joves de PERXADA, pot semblar anecdòtic, no ho va ser tant per un conjunt molt important de la població al qual el franquisme havia relegat a ser considerats de segon ordre, quan no reprimits. Era el símbol de la victòria dels uns sobre els altres, i en certa manera, la negació de qualsevol dret dels vençuts... i els vençuts, a Arbúcies, com a molts altres llocs, eren majoria. Aquest monument va ser substituït per una placa i un monòlit al cementiri a "tots els arbucienços morts durant la guerra civil", l'any 1980. Aquest mateix any va comptar amb la primera celebració institucional de l'11 de Setembre.

L'any 1981 es va organitzar, a través de la regidoria de cultura el curset de nacionalisme i la primera campanya de catalanització i la campanya contra la LOAPA. Elements que en algun cas, i en l'actualitat, ens poden semblar també superflus i anecdòtics, però que en el seu moment tenien un significat especial, en tant que elements de compromís amb la recuperació de les més elementals llibertats nacionals i de la pròpia identitat com a poble i novament de ruptura amb la concepció uniformitzadora de la cultura espanyola del franquisme.

"Nacionalisme=terrorisme", algú va escriure en un dels cartells que anunciaven el curset. 20 anys després la immensa majoria de la població arbucienca vota partits nacionalistes.

Paral·lelament es van iniciar els cursos de l'escola d'adults, el CLA - Col·legi Lliure Adoptat-, es va convertir en Institut de Batxillerat oficial, es constitueix l'Associació de Jubilats, i es porta a terme l'any 1982 la primera campanya a favor del

0'7%, fa 17 anys!, i encara avui la societat es mobilitza en favor de la consecució d'aquest objectiu, que els diferents governs de l'estat i nacional han anat retardant malgrat les reiterades promeses d'acompliment.

Foto: AHMA

LA RECUPERACIÓ DE LA MEMÒRIA HISTÒRICA, EL REFERÈNDUM, EL COMPROMÍS AMB UN MODEL ACTIU DE SOLIDARITAT

Els anys següents de 1983 a 1987, corresponents a la segona legislatura dels Ajuntaments democràtics van donar llum a un conjunt de campanyes que demostren el compromís institucional amb els principis als que a l'inici d'aquest article feiem referència: "la Campanya per la Pau i el Desarmament" l'any 1983 i 1984, "la Campanya Nicaragua ha de sobreviure" el 1985, i l'Agermanament amb Palacagüina el 1986, tot això enmig d'un clima polític de gran tensió que l'any 1983 (i després del segon triomf electoral de CUPA, aquesta vegada davant CiU), va portar a l'organització de "la campanya per la Pau i la Convivència", en la que hi va arribar a intervenir, com

a mitjancer, el llavors rector de la Parròquia Mn. Francesc Planella.

Ha estat sens dubte aquest clima de tensió, molt present fins a les eleccions municipals de l'any 1995, el que més d'un cop ha portat a instrumentalitzar conceptes tan elementals i de justícia com és el de la solidaritat i que per altra part ha portat a un grup concret a capitalitzar bona part dels èxits aconseguits en aquest sentit.

En el transcurs d'aquesta segona legislatura, l'any 1986, va tenir un lloc un esdeveniment que ha transcendit totalment l'àmbit arbucienç, no en va ser un dels primers referèndums populars celebrats a l'estat espanyol, ens referim al referèndum

del pas estret del pont. Aquest referèndum celebrat el dia 6 d'abril, es va portar a terme amb motiu de la necessitat d'eixamplar el carrer del Pont, per tal d'adaptar-lo a les noves necessitats de circulació de la vila. En aquest sentit es van plantejar dues propostes: Enderrocar Can Vadoret i retallar a tota l'alçada els edificis de Can Nic, Ca l'Esparter i Can Genabat, amb una afectació que s'iniciava a Can Nic i acabava a l'90 m., coincidint amb l'edifici de la Fàbrica; o bé enderrocar Can Vadoret i construir un pas de vianants amb arcades a Can Nic, Ca l'Esparter i Can Genabat (afectant només les plantes baixes dels edificis). Es va iniciar un procés d'exposició pública (dos mesos) amb l'edició d'un full informatiu i una taula rodona per explicar als ciutadans les propostes. El resultat del referèndum, en el qual hi van participar 1.101 veïns (un 33% del cens), va ser de 604 vots a favor de la solució proposada per l'Ajuntament (pas de vianants amb arcades), 399 vots a favor de l'afectació plantejada en el Pla General, 69 vots en blanc i 29 vots nuls.

Una altra campanya endegada aquest mateix any, 1986, va ser la del referèndum de l'OTAN.

A partir de l'any següent, es van iniciar les retransmissions del Plens Municipals per Ràdio Arbúcies, en un intent d'oferir a la població una perspectiva més directa del desenvolupament de la vida política de la vila, en el marc dels debats entre l'equip de govern, l'oposició i el públic assistent, que cal recordar-ho té dret a exposar les seves opinions, en el torn de paraules establert pel reglament de funcionament municipal.

Entre els anys 1987 i 1991, es va incidir en la tasca de donar contingut a propostes o línies de treball de marcat caràcter ideològic, iniciades en la legislatura anterior, aquest és el cas de l'Agermanament Arbúcies-Palacagüina, amb la constitució de la comissió d'agermanament, i l'inici de les brigades de treball, o pel que fa a la línia de recuperació de la memòria històrica, amb la celebració dels actes del 50è aniversari de l'estada de la colònia de nens republicans al Roquer, i la inauguració de la plaça dedicada al que fou alcalde republicà Pepet Pol. En aquesta línia de recuperació de la memòria històrica, es va inaugurar la segona Fase del Museu Etnològic del Montseny (la primera va ser l'any 1985), i que va permetre il·lustrar a través de les diferents sales

Foto: AHMA

Foto: AHMA

l'evolució de les formes de vida de la societat arbucienca, des d'una perspectiva eminentment antropològica.

Un altre element de gran importància va ser l'elaboració i publicació de l'**estudi del Jovent d'Arbúcies**, un document clau per dissenyar les línies d'actuació en la política de joventut, i que convertiran Arbúcies en model a seguir a nivell de Comarques Gironines.

Dintre d'aquest període (1990), també va tenir lloc l'**Agermanament amb la Vila de Florac**, i es va crear la Comissió d'Agermanament.

Al final d'aquest període (1990) es va iniciar un dels debats de més ampli abast social desenvolupat en el transcurs de la democràcia, aquest va ser el de l'**aprofitament dels recursos hídrics de la riera d'Arbúcies**.

Aquest debat va tenir el punt d'inici en el moment en què es va tenir coneixement de la petició d'instal·lació d'una nova planta embotelladora en el terme municipal d'Arbúcies, que va comportar la mobilització d'un nombrós col·lectiu, i la petició per part de l'Ajuntament de celebració d'un referèndum, la

negativa per part de la Generalitat i del Govern espanyol, a la celebració d'aquesta consulta, va comportar la sol·licitud de la redacció d'un Pla Hidrològic de la Riera, que establís els mecanismes de regulació i control dels recursos hídrics, i que fes compatible els usos i els nivells ecològics de la Riera. Aquest debat en el qual hi va tenir un paper fonamental l'Associació de Naturalistes d'Arbúcies, es va perllongar al llarg de tota la següent legislatura (1991-1995), en la que es va constituir la Comunitat d'Usuaris de la Riera d'Arbúcies (1994), i es va aprovar l'estudi d'impacte ambiental del Pla Especial del Regàs (1994).

CONSOLIDACIÓ I IMPLICACIÓ SOCIAL

El període 1991-1999 ha estat socialment, un període de gran intensitat. En el transcurs d'aquests anys, Arbúcies ha gaudit d'una vida social i associativa, com de ben segur mai en la història havia tingut. Han estat anys d'eclosió d'un conjunt de compromisos i idees, d'un abast amplíssim i divers, generats des de perspectives i interessos diferents, però on la

implicació social ha estat el denominador comú. A nivell organitzatiu, les entitats esportives, juntament amb els responsables municipals han desenvolupat el **Consell d'Esports** (organitzador de la Festa de l'Esport, des de l'any 1994). En el món de la solidaritat la tasca ha estat extraordinària, coincidint amb la guerra de Bòsnia es va constituir el **Col·lectiu Acollim una família Bòsnia a Arbúcies** (1993), l'any següent es van signar els protocols d'Agermanament amb la Daira d'Hagunia (Sàhara Occidental), i va nèixer la secció arbucienca de l'**Associació Catalana d'Ajuda al Poble Sahrauí**, responsable d'un gran nombre de campanyes desenvolupades en els darrers anys. També en l'àmbit de la solidaritat, l'any 1996, es va crear el **Consell Municipal de Solidaritat** que agrupa representants dels diferents estaments i entitats vinculades en aquest compromís.

L'any 1992 es va crear l'**Associació d'Amics del Castell de Montsoriu**, d'abast comarcal, i compromesa amb la salvaguarda del patrimoni monumental i cultural, exemplificat en el cas del castell de Montsoriu. L'any següent, el 1993, es va

constituir el **Consell de Jovent**, amb una tasca extraordinària en el camp de l'implicació dels joves en la gestió de les seves pròpies iniciatives. S'ha constituït l'**Associació de voluntariat...** això per citar només alguns exemples, tot i que la llista és molt més llarga. I per descomptat sense oblidar entitats com el **Centre Parroquial**, amb 100 anys a les espatlles, i amb dues seccions prou dinàmiques com el teatre i la fotografia, i que acull altres iniciatives com ara la de **Rialles-Xarxa**, que posen a l'abast del públic infantil espectacles de qualitat en llengua catalana. L'**Associació de Jubilats i Pensionistes d'Arbúcies** o l'**Associació Montseny-Guilleries**, que actualment veiem, no tant sols plenament consolidades, sinó amb una capacitat d'organització i de treball realment extraordinària.

CLOENDA

Com déiem en iniciar aquest article, 20 anys, no representen més que un petit segment de la història col·lectiva del nostre poble, però sens dubte, prou intens, com per parlar realment d'un veritable procés de transformació de la societat. Un procés no finalitzat en absolut, però que està permetent, tot i les mancances existents, dibuixar les bases d'una societat més justa, més lliure i més solidària.

Aquest any es compleix el primer aniversari del naixement com a entitat de l'Associació de Bombers Voluntaris d'Arbúcies. Però, de fet, estem parlant d'un grup de gent que ja fa molt temps que duu a terme la seva activitat entre nosaltres. Aquest grup de voluntaris, en els seus inicis, tenien com a objectiu prestar serveis d'extinció d'incendis tant a la vila d'Arbúcies com als municipis de la rodalia que ho necessitessin. Actualment, aquesta agrupació a més d'actuar com a equip d'intervenció en cas d'incendi també treballa en el camp de la prevenció i vigilància, així com en el servei d'emergències en carretera o en altres catàstrofes. L'associació des que funciona com a entitat ha organitzat diverses activitats, bàsicament en el camp de l'esport i la dinamització popular. En el dia d'avui, compta amb quinze membres: Josep Ballalosa, Ramon Camps, Alfons Casado, Joan Ferrando, Josep Font, Alex Garcia, Joan Moré, David Merino, Rufi Mulero, Martí Pastells, Jordi Ribes, Pere Ribes, Robert Rosell, Manel Sabiote i Joan Tort.

FENT UNA MICA D'HISTÒRIA

Tot va començar fa uns 17 anys quan l'Ajuntament d'Arbúcies i la Generalitat van fer una convocatòria per constituir un Parc de Bombers a la Vila. Josep Tort i Ferrer, que en aquells moments era agutzil i membre de la brigada municipal, va endegar al seu nebot, el que avui és el Cap de Parc d'Arbúcies Joan Tort, per tal que s'hi apuntés. De les quatre persones que en un principi s'hi van inscriure i després de

dues reunions, als quinze dies, només en varen quedar dues: en Joan i el seu oncle; aquest últim al cap de poc es va jubilar. L'any següent, en Joan Tort anava a classes de bomber a Hostalric. Mentrestant s'anaven formant diferents parcs arreu de les comarques gironines, primer eren parcs de voluntaris i més tard la majoria van passar a ser parcs de bombers professionals. El parc d'Arbúcies, però, per diversos motius, entre ells la falta de personal en un primer moment, no arribà a ser mai un parc professional.

A la segona convocatòria, al cap d'un any de la primera, el jovent es va animar i l'agrupació va créixer en cinc membres: en Pere Ribes, en Josep Font, en Prieto, en Rufi i en Mateu Bonfill. A partir d'aquí i en els anys successius es donen algunes baixes però també s'hi afegeixen nous membres que amb el temps acabaran constituint l'associació actual.

EL CALVARI DELS PARCS

El parc ha estat i és el centre neuràlgic de qualsevol equip de bombers. En ell s'hi guarda el gran volum de material necessari en els sinistres, s'hi fan entrenaments i reunions, i a més algun sopar de tant en tant. Els bombers d'Arbúcies han tingut fins a 5 emplaçaments diferents del seu parc:

- El primer parc de bombers estava situat en l'antic garatge de l'Estanyol, a la carretera.
- El segon parc va estar en uns baixos del carrer Lluís Torres.
- En el mateix carrer però a l'altra banda durant un

temps va haver-hi el tercer.

- El canvi del Land Rover per la "carrosseta" (camió petit) va coincidir amb amb el parc que estava situat a les Serres d'en Xe.
- Durant dos anys el cinquè parc va estar situat als magatzems municipals de la carretera nova.
- Al 1991, i sembla ser de manera definitiva, el parc de bombers d'Arbúcies es construeix al magatzem municipal situat al polígon industrial.

Al 1995 amb l'ajut dels Ajuntaments de Sant Hilari i Arbúcies es va inaugurar el parc de Joanet. Aquest és un petit parc que anomenem d'estiu i que és utilitzat en les campanyes forestals per fer-hi guàrdies de prevenció durant els mesos de major risc d'incendi.

ACTUACIONS

Des que es va constituir l'agrupació hi ha hagut un gran nombre d'actuacions tant de salvament com d'extinció d'incendis, aquests últims sens dubte

Una de les activitats organitzades per l'Associació de Bombers Voluntaris.

Foto: J. Camps

BOMBERS D'ARBÚCIES

han estat les sortides més espectaculars. Un dels primers focs on es va participar va ser al llenyer d'en Güell del qual no en va quedar res. Un altre dels incendis més espectaculars va succeir a la Tapisseria del taller de l'Ayats. Però l'actuació per excel·lència va ser la de 1994: el 10 d'agost, a les 12 del migdia, l'equip de bombers d'Arbúcies va fer una sortida que gairebé de manera ininterrompuda va durar fins a les 6 del matí del divendres 12. El mateix Joan Tort ens diu que aquest és l'incendi forestal que més recordarà a la seva vida. A més de les emergències per accidents de trànsit i la recerca de persones desaparegudes, podem dir que la major part de les sortides a Arbúcies corresponen a petits focs a xemeneies, contenidors, marges i d'altres. Sovint es demana també la col·laboració de l'agrupació per l'assistència a sinistres fora del poble com en el seu dia va ser a: Breda, Sant Hilari, Tordera, Massanet o Taradell.

L'ASSOCIACIÓ COM A ENTITAT

L'any passat l'agrupació es va constituir com una entitat associativa, per tant, es va votar una junta i un president que és en Josep Font. D'aquesta manera, a partir de llavors l'agrupació podrà demanar ajudes institucionals i promocionar-se alhora que això contribueix a la millora en infraestructures i equipaments per l'agrupació.

En aquest temps la participació en festes i actes locals ha estat nombrosa, des de vendre samarretes per les Enramades a organitzar un bateig submarí durant la Festa Major, anar a un acte d'agermanament a Florac o organitzar actes diversos a la festa de l'esport.

FUNCIONAMENT

Com agrupació de voluntaris els bombers d'Arbúcies formen part del cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya, per tant, el seu funcionament, en gran mesura, resta circumscrit a aquesta entitat; tot i mantenir una certa autonomia quant a infraestructures i organització interna. En el dia d'avui l'agrupació compta amb un camió Pegaso amb material divers

de salvament a més dels dos parcs. Durant tot l'any i 24 hores al dia sempre hi ha com a mínim dos voluntaris, que es trobin on es trobin, en cas d'emergència són capaços en pocs minuts de presentar-se a qualsevol sinistre.

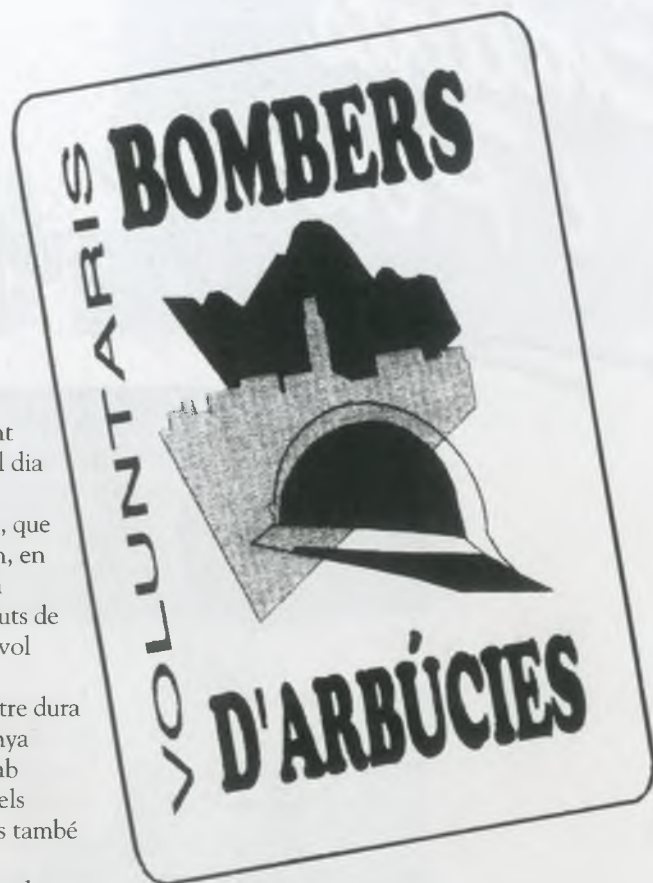
Durant l'estiu i mentre dura el període de campanya forestal, juntament amb personal contractat, els voluntaris d'Arbúcies també cobreixen de forma presencial les guàrdies de prevenció al parc de Joanet.

PRESENT I FUTUR

L'associació de Bombers Voluntaris d'Arbúcies, a més de portar a terme les tasques que li són encomanades des de la Direcció de Salvaments i Emergències de la Generalitat de Catalunya, també vol ser una entitat

més al poble que dins del seu àmbit sigui capaç d'actuar d'una manera dinamitzadora i solidària amb la societat. Si teniu el carnet de conduir nivell C i menys de 30 anys us animem a apuntar-vos per cobrir les cinc places vacants que encara resten.

ALFONS CASADO I
AMARGANT

SÀHARA, ENCARA ENS NECESSITEN

El poble saharià fa 23 anys que viu a l'exili en els camps de refugiats al desert d'Algèria. Quan l'any passat semblava tot a punt per celebrar el tant esperat referèndum que els havia de possibilitar tornar al seu país lliure i independent, el govern del Marroc va tornar a frenar el procés d'identificació de votants. Aquest any, de nou s'han reprès les converses per establir un nou calendari. Mentrestant, els homes i les dones, els nens i les nenes sahrauís han de continuar vivint en un país que no és el seu, i en un medi dur i hostil, privats dels serveis més elementals. Des de fa molts anys l'ACAPS (Associació Catalana d'Amics del Poble Sahrauí) organitza colònies d'estiu a Catalunya per a nens i nenes sahrauís dels camps de refugiats. Enguany s'ha proposat portar mil nens/es i acompanyants. La secció local d'ACAPS, pensa acollir a Arbúcies, sis nens/es i un acompanyant, comptant, d'entrada, amb la col·laboració de la Conselleria de Solidaritat de l'ajuntament i amb la bona voluntat dels arbucienques que es

decideixin per aquesta tasca solidària.

Per això des d'aquí fem una crida a tothom. **NECESSITEM SET FAMÍLIES PER ACOLLIR DURANT ELS MESOS DE JULIOL I AGOST UN NEN/A O L'ACOMPANYANT ADULT.**

Només cal que estigüeu disposats a donar-los el vostre afecte i compartir el que teniu i feu a casa vostra. Les despeses de viatges, assegurances i serveis municipals d'esplai, piscines, etc. les assumeix l'Ajuntament d'Arbúcies.

Podeu informar-vos a La Gabella, tel. 972 86 09 08

També volem recordar que en el mes de maig-juny es durà a terme la VI CARAVANA CATALUNYA AMB EL SÀHARA. Enguany a Catalunya ens correspon aportar material d'higiene personal i llaunes de tonyina. Siguem generosos.

Són 23 anys d'exili, 23 anys de lluita, 23 anys de misèria i sofriment, 23 anys d'ocupació i repressió... però el que no volem és que s'hi pugui afegir l'OBLIT.

ACAPS-Arbúcies

"CAN SILVESTRE"

Estem tan avesats a parlar d'animals i boscos en perill d'extinció, que potser no ens adonem d'altres històries del nostre entorn proper, que estan tant o més abocades a la desaparició. I ho encaixem sense pensar que som nosaltres mateixos els protagonistes i els causants d'aquest canvi, a més a més dels receptors.

Tot baixant per Magnès, quan entres al carrer de la Pietat, la primera casa que veus, fent cantonada amb el carrer de Sant Hilari, ja et crida l'atenció. És un edifici amb personalitat. La façana, les balconades, les portes, tenen anys a sobre, i no fa pas l'efecte de ser un edifici vell. No s'ha tocat des que s'hi van instal·lar els antics fundadors de can Silvestre, que venien de la casa del pagès del mateix nom. No tenim una data exacta, però s'esqueia pels voltants de l'exposició universal de Barcelona de l'any 29.

Un cop a dins, encara hi mantenen la barra de la taverna on hi feien la barreja, el racó de les taules per jugar a cartes, el taulell de la botiga, la llar de foc per als ansats de vi calent, els mateixos prestatges i calaixos de fusta —on hi tenien la mercaderia a granel—, el dipòsit per l'oli; i al pis de dalt hi tenen les mateixes habitacions amb número a la porta de quan era hostal i fonda.

Can Silvestre oferia al client una mica de tot, com totes les botigues d'abans:

queviures, porc, dinars, bar, perfumeria, adrogueria, farmàcia, menjar per emportar, llegums cuits; segons les demandes i necessitats que han anat canviant amb el temps.

La gent del veral de Joanet hi tenia l'última parada, abans d'agafar el camí de tornada cap a casa i hi feia les darreres compres. A les cinc del matí ja obrien per vendre un tall de cansalada als homes que feien la campanya de bosc. Semblava can Maitanquis.

Ens hem entaulat amb tota la família que actualment porta la botiga de can Silvestre; la Pilar, la Lúcia i en Quim. En tenen moltes per explicar dels anants i vingents de la botiga —llàstima de no disposar de més espai—. És tota una vida que hi tenen a dins. La Pilar recorda haver-hi vingut cap als 13 anys. S'estima la botiga, i no li saben greu els anys esmerçats, per fer rutllar el negoci familiar. Encara a hores d'ara no li fa res obrir fora d'hora, ni que sigui per una pegadolça. En Quim hi va entrar quan es va casar amb la Pilar, i de sempre s'hi va sentir ben acceptat, cosa que li va fer fàcil integrar-se a la feina i amb una nova família. La botiga els ha donat moltes satisfaccions, tot i que s'han fet un fart de treballar-hi.

Els temps canvien massa de pressa, i pel camí sembla que tots hem oblidat que la botiga de veïnat està fent una feina que no t'ofereix el supermercat. A quina gran superfície pots anar i dir que t'ho apuntin, que ja ho pagaràs un altre dia, quan cobris?. Les converses

Salvador Soler i Dolores
Rivera, fundadors del
negoci.

Foto AHMA

BOTIGUES EN PERILL D'EXTINCIÓ

—alguns potser en diuen xafarderies—, però jo em relaciono amb el veïns sobretot a la botiga. Com pots curar-te un ull de poll. I la recepta perquè els pèsols enfogats et surtin ben tendres. Això no ho trobes en una gran superfície: que és freda, impersonal, i has de córrer per tot.

A en Quim sempre li ha tocat anar a auxiliar una família, quan l'han cridat, perquè és l'únic home dels veïnats que és a casa durant el dia. Ens en pot explicar de l'alçada d'un campanar.

En Quim i la Pilar.
Foto: J. Camps

Han passat moltes etapes de la seva vida, i han canviat amb els canvis econòmics i socials esdevinguts i que componen la nostra vila actual. De set o vuit que hi havien treballat, ara en són tres. Pensen, amb una certa tristesa, que la botiga de barri no té futur. Han pujat els impostos han minvat els guanys, i cada vegada tenen més despeses de gestoria. La caducitat dels productes també va en perjudici seu, no poden comprar una remesa gran d'un producte com feien abans. Voler pretenir, és deixar-hi la pell.

amb recança, ella encara aguantaria, perquè s'hi troba bé a la botiga, però si la filla no la vol seguir, també pensa com en Quim que s'ho hauran de deixar córrer.

Un barri com Magnes i Pietat, on hi havia hagut, i no fa pas tants anys: cal Bato, ca la Pintora, can Ferragut, ca la Gallinaire, ca l'Oller... Quina hi queda ara de les botigues d'antany? cal Graner, i can Silvestre, per no gaire temps. Quan no hi sigui l'enyorarem, som aixís!

La Lídia, la filla petita no vol continuar el negoci, ho veu massa sacrificat. Haurien de fer obres, llogar gent, -fer-hi inversions- i creuen que no s'ho val. La Pilar ho viu

NÚRIA TORT

Can Silvestre.
Foto: J. Camps

L'aigua... clara PET contra PVC

El consum d'aigua embotellada s'incrementa cada dia. Al principi només la beuen les persones que viuen a les ciutats, però ara tots els pobles tenen el sistema d'aigua tractat, així que tot i que l'aigua de l'aixeta és potable molts s'estimen més beure aigua embotellada. La comarca de la Selva és "la comarca de l'aigua", només a Arbúcies hi ha quatre plantes embotelladores. Com a municipi vinculat amb la producció i venda d'aigua ens hem d'interessar per la seva problemàtica i sobretot pel que fa referència a la seva més directa relació amb la salut i el nostre medi natural. És just admetre que aquesta relació no té perquè ser sempre negativa. També cal que ens fem ressò i aplaudim, quan cal, aquelles iniciatives que signifiquin una millora per al medi ambient i la salut. Encara que darrere hagi existit una forta campanya per part dels grups ambientalistes.

Generalment, la gent a casa beuen aigua de garrafa d'un plàstic blanc que es diu polietilè, però a l'hora de fer una sortida o emportar-te aquest bé precíós a dins de la bossa el recipient és una ampolla de 33 cl., 0'5 litres, litre o litre i mig i aquí és on comença la nostra història.

El setembre del 96 la revista *Integral* va endegar una campanya en contra dels danys que provoca el PVC a la salut humana i a

la natura, i a favor del PET més resistent i ecològic. Van crear un anunci que enviava al cel algunes marques que utilitzaven PET: Liviana, Lanjarón, Solán de Cabras... i a l'infern les que utilitzaven PVC: Viladrau, Font Selva, Font Vella, Fontdor... Al poc temps s'hi va afegir l'organització Greenpeace amb una contrapublicitat de "Font Vella", que després de descriure aquest envàs brut acabava dient Font Fea

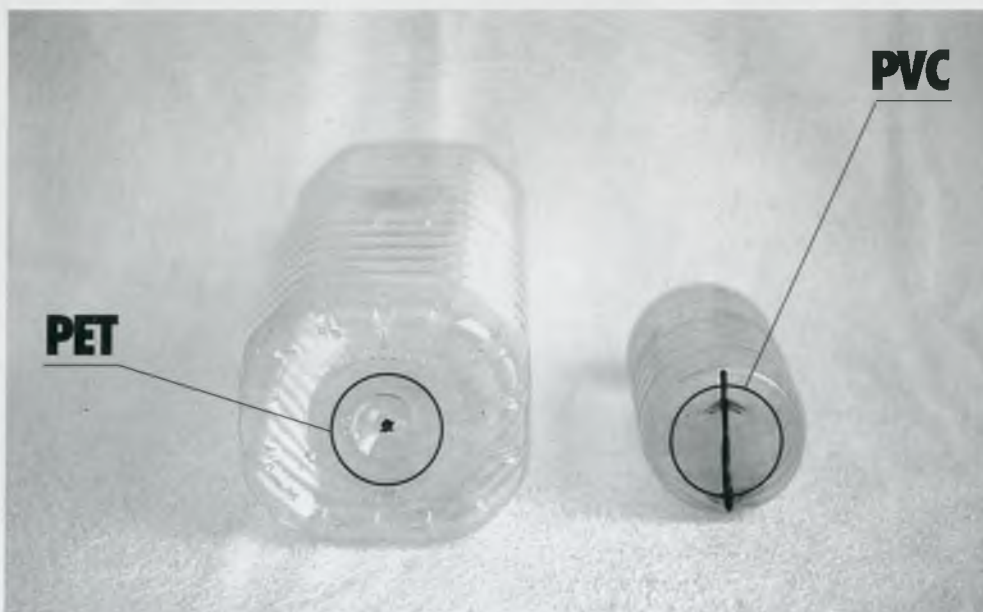
"Contamina la naturalesa, te contamina a ti". Amb pocs mesos totes van anar canviant d'envàs, però l'empresa que exporta el 33% de l'aigua embotellada a tot l'Estat espanyol no ho va fer fins a principis del 98, que ha presentat el nou disseny en 1'50 i 0'50 litres. Per què aquest retard quan en el 96 i 97 moltes altres empreses ja treballaven amb el nou plàstic, quan tenien una part de la societat clarament en contra del

PVC i clients importants com la Mc Donald's, entre altres, s'havien inserit en la campanya en contra el PVC?

La Font Vella no ha fet pública mai cap rèplica a tota aquesta campanya en contra seva. Així que la resposta a aquest retard només ens la podien explicar els propis treballadors i càrrecs de responsabilitat de l'empresa i també la revista *Aguas*, revista de les empreses d'"Aguas Minerales del Grupo Danone".

Hem tingut la sort de poder parlar amb Casiano Ruiz (responsable de la secció d'injecció de Sant Hilari) qui, pacientment, ens ha donat a entendre que per poder fer el canvi d'envàs volia dir comptar amb els diners d'una inversió de més de tres mil milions, i que això no depèn de l'empresa de Sant Hilari sinó dels diners que finalment ha pogut invertir el grup Danone.

"Un cop aconseguit el capital s'ha hagut de comprar nova maquinària, dissenyar,

Marques que identifiquen els tipus de plàstic.

Foto: J. Camps

provar, formar el personal... i sobretot treballar molt perquè aquesta nova ampolla ha suposat l' esforç de moltes persones de l' empresa durant un any i mig. I és que no és el mateix una empresa petita, ells compren les preformes i un parell de màquines i ja han fet el canvi. Però una empresa gran com aquesta realitza tot el procés des de la preforma."

Ben mirat aquí tothom ha aconseguit amb la seva part, els ecologistes posant el crit al cel i la por dins el cos dels empresaris perquè així es produís el canvi el més ràpid possible. I les empreses per ser competitives han canviat el PVC pel PET, les petites amb poca inversió se n'han sortit de pressa i la més gran ho ha fet més a poc a poc perquè el canvi

per ella ha estat més important. I ara que aquest procés està quasi acabat, podríem avançar un xic més i demanar un increment de la producció en vidre, perquè com a consumidors el demanarem sempre en els bars i posats a filar encara més prim, perquè no desenterrarem els porrons ja que és l' envàs més ecològic existent?, així de retruc fariem país fins i tot bevent-hi aigua. Resumint, i tornant a un to més seriós, que queda ben clar que els empresaris s'adapten a les noves exigències dels consumidors i que en la nostra mà quedem per reivindicar molts altres canvis.

ALFONS CASADO AMARGANT
BEGO URQUIZA AULET

NO A LA LÍNIA ELÈCTRICA DE 400.000 VOLTS

L'Ajuntament d'Arbúcies ja té l'avantprojecte del que hauria de ser la línia elèctrica de 400.000 volts que uniria les poblacions de Sentmenat i Bescanó. Aquesta línia, que suportaria la màxima tensió permesa a l'Estat Espanyol, tindria uns 100 quilòmetres de longitud i estaria sostinguda per unes 200 torres d'uns 40 o 50 metres quadrats. Aquest projecte de Red Elèctrica Española (REE) té previst que una part de la instal·lació passi pel municipi arbucienc, en un principi s'hi col·locarien dues o tres torres. Davant l'importantíssim greuge mediambiental i per a la salut pública que aquest tipus d'instal·lacions ocasionen, ja s'han creat comissions en contra. També alguns dels ajuntaments afectats ja s'han posicionat. El nostre alcalde sentit-se solidari amb els municipis més afectats diu que creu que aquest és un tema molt important al qual no es pot donar l'esquena. En tot cas, i des de la regidoria de medi ambient, abans de prendre qualsevol determinació s'ha demanat més informació i estudis tècnics. Tot i que ja anirem aprofundint en aquesta notícia i en veurem l'evolució, ja des d'ara i des d'aquestes planes de la secció de medi ambient ens sentim àmpliament solidaris amb l'Associació Antilínia del Montseny i

les Guilleries i amb la plataforma creada a Arbúcies. Des d'aquesta última ja s'han dut a terme algunes accions: recollida de signatures i informació pública. En aquest moment, junt amb altres plataformes de la Selva, la Garrotxa i Osona s'està en un procés de pressió als grups polítics perquè s'obligui a fer una revisió del projecte.

Per més informació podeu adreçar-vos al telèfon: 972 16 23 94

o bé :
<http://www.angelfire.com/ak2/antilinea>
antilinia@mixmail.com

ALFONS CASADO AMARGANT
BEGO URQUIZA AULET

DADES TÈCNIQUES

- El PVC (abreviació de policlorur de vinil), essent reciclable, genera per cada kg que es crema de 3 a 42 mg de dioxines.
- El PET (abreviació de polietilètereftalat) és un material més vell del que ens podem imaginar. Fa anys que es coneix i s'hi han fabricat fibres com el cotó, per exemple. A poc a poc s'ha introduït en la indústria d'envasat de líquids, perquè es poden fabricar ampolles amb gran qualitat d'aspecte, s'arriben a confondre amb envasos de vidre i a més és un material menys contaminant, més resistent, reciclable i de pes inferior.
- Una **preforma** és un petit tub elaborat amb PET que servirà per fer l'ampolla definitiva. Per aconseguir això se l'escalfarà i se'l bufarà dins un motllo.

UNA ALTRA LÍNIA MÉS?

Esports

CLUB BÀSQUET ARBÚCIES

El bàsquet és un dels esports que durant els anys que porta com a club ha costat més d'arrelar, ja sigui per la manca d'ajudes que tenen per part dels estaments oficials, per manca de tècnics, o tal vegada per la poca constància d'alguns jugadors.

El Club de Bàsquet va néixer per la necessitat que una colla de persones com en Toni Bataller, en Josep Vilà i en Frederic Tort van tenir, en creure que seria fàcil poder practicar aquest esport a la nostra vila.

El bàsquet es va començar jugant a la pista de sorra del camp de futbol vell i a l'institut.

El 1968 es fundà el primer equip masculí, amb jugadors que tenien una mitjana de 13 anys d'edat.

Quan es va emporlanar la pista de l'institut (1970-72)

es va fer un equip femení, que comptava, entre d'altres, amb l'Anna Masó, que últimament va passar a fer, durant uns anys, de monitora esportiva del Col·legi Doctor Carulla. Més tard, només va quedar un equip masculí que el portava el Sr. Raventós, de Barcelona. També en Frederic Tort va col·laborar amb el club fent d'entrenador d'un equip juvenil.

En fundar-se el club, com que no estava legalitzat, va passar a formar part com d'una secció més dins del club de futbol arbucienc.

Com a nota curiosa podem citar que l'any 1968 va venir a jugar a Arbúcies el primer equip de bàsquet del Pineda, que jugava en la Divisió d'Honor, i també es va comptar amb la presència del Sr. Moscató, jugador conegut per la seva trajectòria amb el Juventut de Badalona (La Penya).

Finalment el Club Bàsquetbol d'Arbúcies es va fundar de manera oficial, i els seus estatuts es van aprovar el dia 14 de novembre de l'any 1983. A partir d'aquí es va formar la primera Junta oficial que estava formada per la

Montse Pujolràs, en Martí Auledas, en Josep Font, la Mercè Pelegrí, l'Enric Sánchez, en Josep Tarrés, en Miquel Tarrés, i en David Merino entre d'altres.

Degut a les mancances del moment es va començar a fer una tasca voluntària, més que tècnica, a nivell escolar, amb diferents categories tant masculines com femenines.

Entre els anys 1984-89 i gràcies a la col·laboració del professor de l'institut d'Arbúcies Jaume Bayó, que coordinava la part tècnica de tots els equips, el bàsquet féu una embranzida força important. El fet que aquest professor, per qüestions personals, hagués de deixar el club, va significar un pas enrere pel bàsquet arbucienc, que durant un temps hagué de fer l'impossible per poder subsistir amb dignitat.

Si en aquesta temporada esmentada el bàsquet arribà a tenir sis equips en competició, la temporada 92-93 en tingué tres i en la 93-94 i la 94-95 només es quedà amb un equip. Per sort, durant la temporada 95-96 el nombre d'equips

Equip femení que ha format part del Club.

Fotos cedides pel Club de Bàsquet Arbúcies

s'incrementà a quatre i la temporada següent 96-97 a cinc.

Aquest equip estaven formats per les següents categories:

Cadet Femení
Sènior Femení
Sub-22 Masculí
Cadet Masculí
Sènior Masculí

Durant alguns anys i amb la intenció de fomentar més aquest esport a la nostra vila, es va organitzar una escola de bàsquet, que si bé als primers temps semblava que seria duradora, més tard es va poder comprovar que no va tenir continuïtat.

El que fins ara continua tenint bona acceptació són les 24 hores de bàsquet que el club organitza cada any pel mes de juliol i que enguany ja seran les dotzenes jornades consecutives. Aquestes comencen un divendres al vespre i acaben el diumenge al migdia. La participació per part dels equips de diferents indrets de Catalunya és força bona, ja que es compta amb la mitjana d'uns 24 equips visitants.

La temporada passada va ser una de les millors dels últims anys. L'equip Sub-22 masculí va quedar en primer lloc del seu grup a la Lliga i a la Copa Federació, cosa que li va permetre poder jugar la final de les

dues competicions. Aquestes finals, jugades a la pista de Sant Josep de Girona, van ser molt emocionants.

Malgrat la quantitat d'afeccionats que els acompanyaven i els donaven ànims durant el partit, no es va aconseguir guanyar; però amb tot, la diferència de punts va ser mínima.

Si la qualitat de l'equip de bàsquet, durant la temporada (97-98), fou superior a les anteriors, en canvi la quantitat dels equips va tornar a baixar. Sembla ser que alguns jugadors es comprometen a anar als entrenaments i a jugar els partits que corresponguin, però més tard, quan ja han començat els campionats, alguns es tiren enrere i després el

club no té els jugadors suficients per fer l'equip.

Durant aquesta temporada (98-99) el club compta amb tres equips: Sènior femení, Sènior masculí i Junior masculí. Aquests participen als campionats de Catalunya 3^a. Categoria. Tot i que es tracta d'una categoria molt baixa, l'equip no perd les esperances de poder jugar, en anys successius, en categories superiors.

L'equip de bàsquet compta amb la col.laboració de tres entrenadors. En Josep Tarrés i en David Merino són els que tenen cura dels equips masculins i en Jordi Guiolà és l'entrenador de l'equip femení.

Actualment tots els equips estan formats per nois i noies de més de setze anys,

ja que tots els esforços que s'han fet per poder tenir equips escolars han estat nuls. La Junta pensa que de moment el fet que hi hagi alguns equips de bàsquet a les escoles és una bona feina que s'està realitzant perquè els nens a llarg termini acabin formant part del club de bàsquet local.

MONTSE DURAN

L'equip amb en Jaume Bayó com a entrenador.

Cultura

LA PINTURA I ARBUCIES (I)

No he conegut, encara, cap arbucienc que no estigui enamorat del seu paisatge. Ja poden haver voltat món i visitat altres contrades que com el nostre paisatge no en troben cap enlloc.

Aquesta afirmació que –vista desapassionadament i amb objectivitat– pot ser qüestionable, quelcom deu tenir de certa. Deixant de banda l'amor patriòtic, que ens pot deformar la retina, molts forasters han elogiat apassionadament les excel·lències del nostre entorn i algunes plomes il·lustres ho han ratificat.

Josep Pla –gens procliu a les exageracions– va deixar escrit: “*Arbúcies és una població agradabilíssima*” i en una “*Comarca de gran bellesa, d'un paisatge finíssim*”. Víctor Balaguer en el seu llibre “*Al pie de la encina*” explica que proposà a Anglada Camarassa, pintor de renom, de pintar un camp de gallerets del rieral d'Arbúcies, i aquest li contestà que no gosava fer-ho perquè si hi posava aquella varietat de colors el prendrien per un exagerat. I Rusiñol va escriure: “*La millor Festa Major d'Arbúcies és el seu bellíssim paisatge...*” i “*...aquesta vall meravellosa que sembla un gran llit de nerèides, és un tresor per a somiar-hi*”.

Tot això explica que hagin passat tants pintors per aquests verals. Quelcom hi devien trobar les primeres figures de la paisatgística catalana del segle passat i d'aquest segle, per a plasmar-lo en quantitat de teles que han estat exposades en les millors galeries d'art i posteriorment distribuïdes en mansions benestants d'arreu del món.

L'embadaliment dels arbuciencs pel seu paisatge s'ha traduït, també, en vocacions artístiques. El fet de tenir a mà un model tan afavorit, ha fet que diverses persones s'hagin vist en cor d'expressar, a través de la pintura, l'admiració que senten pel lloc que els ha vist néixer. De tot això volem parlar en aquest article, així com d'altres mostres de l'art pictòric relacionades amb la nostra vila.

LA PINTURA RELIGIOSA

Les mostres més antigues d'aquest tipus de pintura, dins el nostre terme, les hem d'anar a buscar a l'ermita de Sant Pere Desplà. Amb motiu de les obres de restauració que s'hi feren el 1983, es descobriren unes pintures preromàniques de gran valor –atribuïdes al segle XI– que decoraven els murs laterals de l'antiquíssima capella. L'estiu de 1996 es descobriren unes altres mostres de pintura romànica –possiblement del segle XII– a l'antiga capella del primitiu castell de Montsoriu, que s'estan estudiant encara.

Hem de passar al segle XV si volem consignar una altra pintura religiosa a destacar. Es tracta de l'antic retaule de l'església parroquial, d'autor desconegut, dipositat actualment en el Museu Nacional d'Art de

Catalunya, del qual se'n parla detalladament i se'n mostren fotografies, en el primer número d'aquesta revista. Sembla que hi havia hagut altres retaules, tant a l'altar major com a capelles laterals, però se'n desconeixen les dades. El darrer que hi va haver, posterior a la guerra civil i d'escàs valor pictòric, constava de tretze plafons amb Jesús i els dotze apòstols. Es desmuntà l'any 1972.

La capella de les germanes hospitalàries lluí fins fa poc unes pintures de **Francesc Garcia Estragués** (1914), pintor i dibuixant barceloní que restaurà la cúpula de l'església de la Mercè de Barcelona. Aquestes pintures desaparegueren en fer reformes a la capella.

PINTURA PAISATGÍSTICA

En la pintura de cavallet el primer nom que trobem relacionat amb Arbúcies, és el de **Lluís Rigalt** (1814-1894), pintor i dibuixant barceloní. Professor de Llotja com el seu pare, fou el més important dels paisatgístics romàntics. Té quadres en el Museu d'Art Modern i el Museu d'Història de Barcelona. Realitzà bastants dibuixos d'Arbúcies, un dels més coneguts reproduceix la nostra vall i el cim de Les Agudes. Un altre és **Francesc Soler i Rovirosa** (1836-1900), prestigiós pintor i escenògraf barceloní. Fou un dels mestres de l'escenografia moderna. Té un monument a la Gran Via de Barcelona. Sabem que pintava a Arbúcies per una fotografia que n'ha pervingut i que reproduïm. També podem mencionar a **Modest Urgell** (1839-1919), pintor i comediògraf barceloní, deixeble de **Martí Alsina**. Passà per Llotja i es relacionà amb l'escola d'Olot. Obtingué els premis màxims en certàmens de Barcelona i Madrid, així com també en exposicions a Filadelfia i Munic. Fou professor de paisatge a Llotja. Estigué a Arbúcies el 1871 i pintà diversos quadres amb el seu estil romàntic i trist. **Josep Aguilera** (1882-1955), llorejat pintor i dibuixant gironí, que fou professor a l'Escola de Belles Arts de Girona, es casà amb l'arbucienca Rosa Gallart i visqué a Arbúcies —al carrer de la Pietat, 32— del 1923 al 1927. Muntà una escola de dibuix i feu quantitat de quadres i dibuixos amb motius d'Arbúcies. Dos dels quadres meresquen la medalla d'or de l'Acadèmia de Belles Arts de Barcelona: "**La plaça major amb l'arbre de la llibertat**" i "**Vista del poble des del bosc de Fogueres**".

En un article de "**El Baix Montseny**" (oct. 1927) ressenya alguns "**artistes de renom universal que atrets per la bellesa de les encontrades hi feren llarga estada**". Menciona a **Hermen Anglada Camarasa** (1827-1959), pintor postmodernista, guanyador de grans premis a Venècia, Buenos Aires i Roma. Visqué molt de temps a França on obtingué un reconeixement internacional. També menciona a **Enric Galwey** (1864-1931), que comença a pintar amb Vayreda a Olot i exposà a Barcelona, Madrid, Berlin, Dusseldorf, París, Londres, Venècia i Buenos Aires. Obtingué primera medalla a Madrid. I a **Joan Colom** (1879-1969), pintor, gravador i dibuixant. Col·laborà en diverses revistes del seu temps i fou un dels paisatgistes més cotitzats. Exposà amb èxit a Venècia, Pittsburg, Londres, París i Madrid. Fou acadèmic de Sant Jordi. També a **Dionís Baixeres** (1862-1943), influït per l'Escola d'Olot i pel mestre de **Martí Alsina**. Feu grans composicions en el paranímf de la Universitat i a la cúpula del Saló de Sant Jordi de la Generalitat. Té obra en el Museu Metropolità de Nova York. Pintà un oli, entre d'altres, titulat "**El mercat d'Arbúcies**". Finalment menciona a **Santiago Rusiñol** (1861-1931), el de més anomenada com a pintor i també com a escriptor i autor dramàtic.

No n'hem trobat proves documentals, però sabem d'altres figures de la pintura catalana que plasmaren, ocasionalment, el paisatge d'Arbúcies en les seves teles, com:

Francesc Soler i Rovirosa, ja a les seves velleses, pintant en els boscos dels voltants d'Arbúcies. Extret del llibre "HISTORIA DEL TEATRE CATALÀ" de Francesc Curet. Ed. Aedos.

Jaume Pahissa (1846-1928), Ramon Casas (1866-1932), Oleguer Junyent (1876-1956), Marià Pidelaserra (1877-1946) i tants d'altres paisatgistes que voltaren el Montseny cercant temes pels seus quadres.

Sovint ens queixem que la poesia no interessa gaire a la nostra gent, que no se'n llegeix, no se n'escriu. Per això des d'aquest modest recer maldem per a presentar-vos alguna mostra actual d'aquest art minoritari i escàs. I ens costa qui-sap-lo de trobar, hem hagut de recórrer a autors antics per a mostrar poemes amb un mínim de rigor i de gràcia; sort tenim, encara, dels premis Amatista. I ves per on, tenim un filó ben a prop nostre.

Dies endarrera va caure a les nostres mans un recull de poemes presentat pel departament de llengua de l'IES Montsoriu el Sant Jordi de 1996, que varen titular "En estat de gràcia". Conté més de 80 poemes elaborats, de forma anònima, per alumnes de diferents nivells, amb una qualitat literària i poètica rellevant en alguns casos. Els professors ens expliquen en el pròleg: ... "el tema dels poemes era lliure... es va demanar als alumnes que connectessin amb els seus sentiments i que es deixessin anar... després els políem, repassàvem l'ortografia i alguns aspectes d'estil, hi posàvem el títol i ja està". **Respecte al perquè són anònims, diuen:** "Si els feiem signar, no volien que es publicuessin. Com podeu veure hem optat per publicar-los." I nosaltres els ho agraïm, així us els hem pogut presentar.

SANTIAGO RUSIÑOL

Els arbuciençs li tenien una estima especial a Don Santiago –com l'anomenaven popularment- per haver escollit Arbúcies com a sojorn d'estiu i com a motiu dels seus quadres. Des del 1926 fins al 1931 hi acudí cada estiu. Solia passar juliol i agost a la Fonda Torres amb la seva muller, i aprofitava per anar a pintar a la riera i sobretot als jardins de can Badés. S'han catalogat 28 quadres de Rusiñol pintats a Arbúcies. S'expliquen moltes anècdotes de l'estada de Rusiñol entre nosaltres que no tenen cabuda en aquest article. El maig de 1931 Rusiñol vingué a Can Torres i feu saber a en Vador que

aquell any, excepcionalment, passaria l'estiu a Aranjuez –l'altre lloc on anava a pintar habitualment- i que pujaria a Arbúcies el setembre. Ja no hi fou a temps, el 13 de juliol de 1931 Rusiñol moria a Aranjuez i ja no pogué pintar el paisatge arbucienç amb la llum de setembre, com era la seva intenció. La seva mort fou molt sentida. Se li feu un article necrològic a "El Baix Montseny", s'organitzà una sessió de teatre al Casino i l'Ajuntament li dedicà una plaça, que perdé el seu nom acabada la guerra civil. L'idil·li que mantenia la gent d'Arbúcies amb el pintor es refredà bastant quan s'assabentaren que diversos quadres pintats als jardins de can Badés constaven com si fossin pintats a Aranjuez. Hi hagué un temps d'oblit oficial que s'esmenà quan l'Ajuntament democràtic li dedicà un carrer del sector del Camp de l'Oliver. També fa pocs anys per part de l'Ajuntament -amb motiu de la celebració del 70è aniversari de la seva estada a la Vila- s'instal·laren reproduccions fotogràfiques d'alguns dels seus quadres en els mateixos indrets on foren pintats.

DANIEL MARTÍ

ARBUCIAS - (JARDINS BADÉS) EN S. RUSIÑOL PINTANT.

Foto de S. Carreras (●).
Fons Carreras, Arxiu Municipal de Mataró.

TERCER "C" - BUP

IL·LUSIONS FOSSES

No puc seguir el meu camí
si les llums que l'il·luminen
s'apaguen

OBRE LA PORTA DEL TEU COR

Ulls blaus, minyons,
color fluix i transparent,
com un llac enmig del bosc.
Reflecteixen harmonia, solitud,
immens dolor al fons de l'ànima.
Obre la porta d'aquest teu cor
i llença la clau!
No el tanquis mai més!
Deixa'm entrar a dintre teu!

T'ESTIMO I AIXÒ EM FEREIX

L'absència de la teva presència
em deixa sense sentits,
com una sensació dolça i amarga,
com un rellotge de sorra parat
que em llaga el cor.
T'estimo i això em fereix.

ESTIRADA SOBRE UN LLIT FLORIT

Estirada sobre un llit florit,
semblava que et volguessis moure
però en realitat, no hi eres.
Et volia dir moltes coses
però tu no em podies escoltar,
ja no hi eres.
Per això t'ho dic ara,
per mitjà d'aquest poema:
gràcies per comprendre'm,
cuidar-me i sobretot
per estimar-me

mare.

TERCER "B" - BUP

UNA RODA GIRA

Però, què és la vida?
una espelma que s'apaga
o una roda que gira?
o potser un sentiment d'esperança?
Tot comença i tot s'acaba.
Llàstima!

LA IMPOTÈNCIA

Estiro les mans per retenir-te
i no puc.
Ets com la boira
que s'escola entre els meus dits,
un somni, un impossible,
sols un desig.

Espero que compreguis el que et dic
perquè la ràbia em consumeix,
m'atrapa, em mata.
Només desitjo que responguis al
meu crit
amb una llum que obri el portal de
l'esperança.

ELS TEUS ULLS

Sóc com els núvols
d'una tarda fosca,
com aquells núvols
que no deixen caure
les seves llàgrimes,
que s'ho guarden tot
a dintre seu.
Quan veig la llum
de la teva cara
i el misteri que guarden
els teus foscos ulls,
no sé què dir-te,
no sé què fer.

TERCER "A" - BUP

SENSE TÍTOL

Tinc el caràcter massa fort,
per deixar sortir el que duc a dins

M'HAS DEIXAT

Te n'has anat,
m'has deixat sola,
no t'ho perdonaré mai,
em sembla que t'odio.

Què faré sense tu,
són molts mesos,
i tu tan lluny!
Ja no sé què fer
cada dia penso en tu
i en la teva absència.
Ja sé que no en tens la culpa,
que són obligacions teves,
no pots fer-hi res,
però, Déu meu!,
com odio la mili!

NO!

T'estimo tant que em fa mal el cor,
només de veure't sóc feliç,
tot el meu amor és per a tu.
Beso a noies i confonc
els seus llavis amb els teus.
Estic desesperat!
Només et puc estimar a tu.
Ets una obsessió.
Com pot ser tan fort l'amor?
No t'he tocat, no ho puc entendre.
Potser estic boig.
Puc semblar déu o insensible
però una noia
em pot destrossar amb un NO!

PER A TU

Tantes vegades m'ha passat pel cap
de marxar de casa.
Tantes vegades m'he llevat
sense haver apagat cap ull.
Tantes vegades m'he empenyat
per no haver-te escoltat.
I tot per no voler-te estimar.

Em sento angoixat,
envejós d'aquella gent
amb les idees clares,
que fan el que els diu la vida.
Prometo trobar el camí.
El camí que em porti a tu.

APUNTS SOBRE ELS MESTRES DE LA VALL D'ARBÚCIES

El Nostre Ahir

El relleu i la demografia de la vall d'Arbúcies va propiciar durant la primera meitat d'aquest segle una forma singular d'ensenyament impartida per uns mestres que la tradició popular ha fet que siguin coneguts amb el nom de MESTRES DE SEQUER. El terme del municipi és molt extens i el seu caràcter és muntanyós però amb vessants de pendents suaus que facilitaren des de temps immemorials els assentaments humans en nombroses masies -actualment en bona part abandonades-, que abans eren habitades per moltes famílies. Les distàncies de moltes cases a la Vila o al nucli de Joanet, on hi havia les escoles, eren massa grans i els camins tampoc no oferien prou seguretat per als més

petits. Però la gent de les masies valorava que els seus fills aprenguessin de lletra i números, així que varen aparèixer unes persones que, sovint sense títol, anaven per les masies ensenyant a la mainada uns coneixements elementals a canvi d'un sou que se'l feien per les aportacions dels habitants dels indrets on ensenyaven, més en espècies que no pas en efectiu. L'Ajuntament, al menys durant uns anys, els donava una petita subvenció per la tasca realitzada.

No podem documentar quan va començar aquest tipus d'activitat, però si sabem que la darrera dada escrita en documents municipals és el 1948 quan es decideix retirar totes les subvencions que l'Ajuntament concedia a *personal no titulado dedicado, por su cuenta, a la enseñanza de primera letras a niños comprendidos en la edad*

escolar residentes en casas diseminadas. Potser algun d'ells va continuar l'activitat algun temps més, però la millora en les comunicacions, l'augment progressiu de professorat i la creació d'una escola a Lliors (El Regàs) varen acabar amb l'activitat. Un cas apart seria el de Cerdans on funcionà una escola en consorci amb el Bisbat de Vic d'on depenia la parròquia. D'aquesta escola n'hi ha referències a les actes municipals (1958) que recullen unes gestions realitzades per l'Ajuntament i en documentació de l'escola Dr. Carulla (1965) on hi ha constància que uns alumnes havien d'anar a examinar-s'hi.

L'única documentació escrita que dóna fe d'aquests mestres són els Llibres d'Intervenció de Comptes de l'Ajuntament de 1926 a 1948 on, entre els noms de pagaments als de les escoles, hi trobem els d'uns que en algun moment reben el qualificatiu de *mestres particulars* que exerceixen pels masos disseminats i veïnats rurals. Així he pogut confeccionar la següent relació, que no exclou que ja ensenyessin abans o després dels anys esmentats:

- **Ramon Caballera**, esmentat com a Rdo (reverend) i mestre de Cerdans de 1926 a 1933.
- **Manuel Rabassa**, esmentat mestre del Veïnat de França de 1926 a 1932.
- **Manuel Parera** (1926), sense especificar cap més dada.

Entre 1929 i 1932 s'esmenta un mestre en el Regàs anomenat **Pedro T.**

- **Hilari Campmajó**, esmentat el 1937 per una escola del Roters.
- **Francisco Pérez Cárda**, mestre rural de les Masoveries del Veral de Cal Sastre el 1938.
- **Fèlix Pagès Mosoll**, Feliu de la Nespla, als masos de La Nespla, Roters, Can Puig de 1940 a 1948
- **Eduard Bargalló**, en el Veïnat de Cal Sastre i Cal Monjo 1940 a 1948.

En aquests moments podem complementar la llista de mestres de sequer amb les següents cites orals:

- **Salvador Ginesta** de St. Hilari, que anava a can Puig (St. Segimon) almenys de 1923 fins 1931 i **Leandro Bertran** que voltava diferents masos.

Testimonis orals en canvi han facilitat dades sobre el funcionament i les característiques de l'activitat que desenvolupaven. Davant les entrevistes realitzades els records anaven fluint i tot seguit en trobeu un redactat on s'han extret de manera lineal aquelles referències als mestres de sequer i les vivències com a protagonistes infantils. El primer testimoni l'hem de situar entorn de les masies situades als vessants del Montseny, el segon a la zona del marge esquerre de la riera d'Arbúcies, cap a Can Puig.

Foto: AHMA

Pere Costa conegut com en Peret Jombo (1921-1998).

El Rabassa venia a casa per la meua germana i jo, per dos venia un mestre. Després vaig anar a can Pere Vidal, que en deien, en una casa veïna qui allà érem 10 o 12.

El pagament era més barato si et venia a casa A casa els cobrava poca cosa, suposem, però l'hi feien la vida. Si s'havia de quedar a dormir es quedava a dormir, si s'havia de quedar a menjar, es quedava a menjar. I a nosaltres ens anava molt bé, perquè quan se quedava a casa, al vespre ens donava una lliçó. Ara, després quan ja vam ser més grandets, ja vam, venir aquí al poble. El dia que venia a casa li feiem el menjar, el dormir, però llavors no pagaves res, i l'altre dia pagaves una pta. Un dia el teníem a casa i l'altre hàviem d'anar al veí.

Aquests mestres tenien tres o quatre cases, en unes que n'hi anaven 3 o 4 d'altres 10 o 12.

Al Vidal hàviem sigut hasta 20, perquè ens desplaçàvem, eh!, no et creguis!, ens desplaçàvem d'un veïnat a l'altre. Es clar, hàviem d'aprofitar els mestres. Cap allà a cal Monjo n'hi havia un que li deien El Sastre. Sabia molt aquell senyor. Però no tenia clients.

En aquestes classes anaven nens i nenes, nois i noies. Allà anàvem tots junts. No vol dir que les nenes anaven a una punta de taula i nosaltres a l'altra, ... la classe ens donava la mateixa. Si ens havia d'ensenyar doctrina, ens l'ensenyava, això per descomptat, ens ensenyava una mica... tot.

Es dedicaven a llegir i escriure, sumar, restar, multiplicar una mica. "A dividir no hi vaig arribar amb mestres de sequer, quan vaig dividir ja vaig baixar al poble. Que ja tenia 11 o 12 anys que vaig fer la comunió." En Rabassa, que li dèiem, aquell ens feia llegir, i quan el teníem a casa, encara més. Al vespre ens agafava allà i això diu això, a i b i ... les vocals i les d'això "... t'ensenyaven a confegir. Tenien un llibre bastant gros, amb les lletres grosses." En català i castellà. Tenien una llibreta per escriure, llapis i goma.

A Can Pere Vidal hi havia dues pissarres. Agafàvem un llibre que tenia unes vocals grosses. L'hora del pati a jugar a pilota. Les nenes jugaven a agulles, els nens a bales. Quan plovia era més segur anar a cole perquè no havien d'ajudar.

El Rabassa el veia amb estudis, tenia molta paciència. Era molt bo, et tenia molta confiança, era com que fos de casa teua. Era una persona amb cultura.

S'havia fet col·legi a La Cortina, a La Cortinaoia, a Vilanova, als Graners, Cerdans allà al Mataró, ... unes més que d'altres, ... Can Janet, Can Pere Crous, a El Vilar no se n'havia fet mai ... i en canvi al Vidal sempre, s'hi ajuntava el veïnat.

Tenien carrera però no es podien situar enlloc. Tenien els estudis o no tenien el títol. El Rabassa el coneixien com a mestre. Bé tenien algo.

Aquí finalitzaré aquests apunts que poden servir de base a recerques posteriors sobre el tema dels mestres rurals: incrementar la informació pel que fa a la zona amb més testimonis orals, esbrinar fins a quin punt aquesta pràctica es donava en d'altres zones, cercar característiques comunes, etc... Abans d'acabar, però,

un comentari sobre l'origen del nom de mestres de sequer. N'he pogut trobar dues versions. Una que fa referència al fet que ensenyaven a les cases més pobres i una altra a la situació que es trobaven ells: tenien alguns estudis però normalment sense la carrera completa o en qualsevol cas sense una plaça. De totes

Martí Carbonell i Valls (nascut el 1910).

Salvador Ginesta no era mestre, no tenia títol de mestre, però havia estudiat per jesuïta i quan li faltava poc per acabar la carrera, perquè és de Sant Hilari, a casa seva tenien uns senyors a dispesa i eren molt rics que li varen dir que si ell volia estudiar per jesuïta, eren molt religiosos, que li pagarien la carrera... quan li faltava poc temps per acabar la carrera aquests senyors van desaparèixer. Sabia bastant, ensenyava molt, tenia molt bon caràcter. Ara no sé on és. Perquè va venir la República, es va ficar amb la política i no va quedar gaire bé amb St Hilari... Va haver de marxar.

Va tenir de mestre a Can Puig. A la tarda feia estudi a Can Puig i el matí a Can Pagès. Cada dia, sense vacances, de dilluns a dissabte.

Quan tenia 8 anys havia anat a St Feliu, però hi havia una hora de camí. Per les criatures era un turment... un dia plovia, l'altre feia molta fred.

A 9 anys va anar a Can Puig, ho tenia més a la vora de casa. ... fins els 13. Quatre anys.

El mestre de Can Puig tenia 35 o 40 estudiants. El mestre de St Feliu només em va ensenyar l'abc les beceroles, els números, a la pissarra 60 i 30 quan ja sabíem una mica més... tot plegat apreníem poca cosa. Quan tornàvem de vacances ja no ens recordàvem de res. Varen posar aquell mestre a sequer i vàrem quedar-nos allà, a Can Puig. I aquell ens ensenyava molt, entràvem allà 2/4 de 9 fins les 12 i de 2/4 de 3 fins les 5. De dilluns a dissabte i sense vacances, tot l'any.

A la mateixa entrada hi havia dues taules, en una sala, una taula gran i una altra pels més petits que no sabien gaire cosa. Nens i nenes barrejats. El matí entràvem, a seure, i a escriure en una llibreta que la compràvem nosaltres a la botiga. El mestre no donava res, tot ho compràvem. Algunes coses ens les dictava, altres ens la posava a la pissarra. Per enviar una carta, el començament, l'acabament, el despedir... Encabat quan hàviem escrit un rato els més grans ja començàvem a fer sumes, restes, multiplicar, dividir, ... problemes d'aritmètica ... d'en Dalmau Carles de Girona. Les sabia totes... inclús una la llibreta estava equivocada. Allò de vàries classes de beure, a diferents preus, a tantes ptes. a veure quants litres hi haurà de posar de cada classe. Feiem molts números, ... Problemes de companyia, problemes d'interès simple i compost, ... Vaig plegar, ... si hagués tingut cèntims per agafar una carrera, ... tenia molta memòria... encara me'n recordo de moltes coses. De geografia, nacions i capitals d'Europa, els països d'Espanya, els rius més cabalosos d'Espanya, el riu més llarg d'Europa...

Vaig aprendre a llegir i escriure en castellà. Vaig aprendre a llegir en català durant la República. El diari "La Humanitat" era en català i llegint el diari vaig aprendre algo de català...

Foto: AHMA

maners crec que es mereixen ser recordats per la tasca social que realitzaven ja que a través d'ells molts nens i nenes varen poder tenir un primer contacte amb les lletres i amb els nú-

meros en un ambient on predominava l'analfabetisme. Per alguns, han estat els seus únics records escolars.

JORDI PUJADAS I RIBALTA

L'ORIGEN DEL MERCAT I LES FIRES A LA VILA D'ARBÚCIES

bé a l'hivern i a l'estiu. La convicció que les fires i els mercats contribuïen de manera decisiva al desenvolupament i a la prosperitat de ciutats i viles fou motiu de la demanda de

"Fabricas de Pelayres ó Cardadores en que se construyen Cordellates y Estameñas", en les que hi treballen moltes famílies, especialment dones i nens. Aquesta cita ens informa sobre l'existència d'una important activitat tèxtil de caire familiar, vinculada a la preparació i producció de teixits de llana a la vila, com a complement a l'economia agrícola pagesa. (2).

dors i compradors de fruits i sobretot com a venedors de treball familiar (incloent dones i nens), per a la realització d'activitats industrials domèstiques, generalment pel compte d'un paraire, menestral o negociant. Aquesta situació de complementaritat entre l'agricultura tradicional i la indústria domèstica ajudava a sobreviure a uns camperols sotmesos a una forta explotació, amb l'avantatge de mantenir-los lligats a la producció agrícola.

No és d'estranyar doncs la demanda de les classes dirigits de la vila pel que fa a la concessió de dret de mercat, doncs l'augment de la producció i de la població en aquesta centúria havia afavorit l'aparició d'un col·lectiu molt vinculat a la venda directa com a mitjà de subsistència.

A Arbúcies però, ja s'hi venien celebrant fires i mercats des de com a mínim a inicis de segle, el mateix document ens diu: *siendo crecido concurso de las gentes que acuden frecuentemente a la citada villa para la compra de ropas, granos y otras especies de que abunda*. També en un document notarial de l'Ajuntament d'Arbúcies del 1711 (4) se'ns diu: *reservant-se dita universitat lo poder cobrar de tots los traginers foresters que aportaran mercaderias per vendre en la present vila, quatre diners per lliura cumpstant los dias de firas que en ixas seran franchas de tots drets*.

Les demandes i raons exposades pels representants de la vila ens dibuixen un poble força actiu amb una indústria dedicada a la producció de teixits de llana (paraires) i a una forta classe pagesa, la qual s'introduïa al segle XIX amb una

moltes d'aquestes prerrogatives reials, i sobretot en el segle XVIII suposà un reflex de l'estat de l'economia i de la indústria tradicional al país, en clara expansió.

Mercés a un document reial conservat a l'Arxiu Històric de Girona (1) coneixem les peticions i raons que exposaren el batlle i representants de la vila per demanar el permís de celebració de mercat.

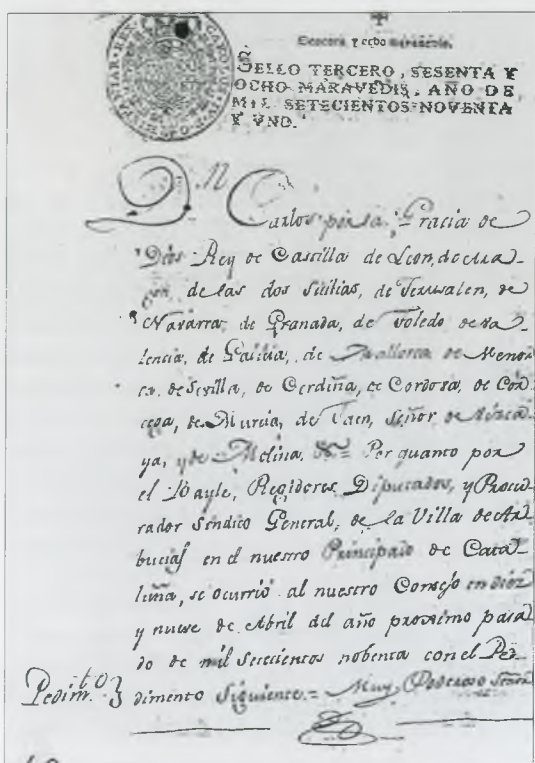
Els representants de la vila exposen una sèrie d'arguments a favor de la concessió del dret del mercat, el primer és de caire demogràfic, argumentant que el nombre creixent d'habitants a la vila permetia conduir amb èxit aquesta demanda. De fet Arbúcies a finals del segle XVIII comptava aproximadament amb uns 2000 habitants i era un dels pobles més importants d'aquesta part del Montseny. El viatger Francisco de Zamora al seu pas per la vila a finals del segle XVIII ens diu: *es un pueblo de 200 casas, consistiendo su principal fruto en tardantas, pero el terreno y temperamento es tan bueno que se cogen castañas, aceitunas y buen vino*.

Els representants continuen amb els arguments a favor de la creació del mercat dient que la vila gaudeix d'un gran nombre de

L'origen documental del mercat i de les fires a la vila d'Arbúcies es remunta a finals del segle XVIII, concretament al 1791, quan el rei Carles IV atorga el permís a la vila per celebrar mercat setmanal i dues fires anuals, una a la primavera i una altra a la tardor.

La concessió per fer mercats i fires era una prerrogativa primer dels comtes i després dels reis. Les fires en un principi solien ser anuals, però ja des de finals del segle XIII es va generalitzar la concessió del "retorn", que era una segona convocatòria de la fira, de manera que n'hi hagués una a la primavera i una altra a la tardor o

important creixement de la producció. El mateix passava amb els que es dedicaven a l'explotació del bosc i a productes forestals, amb una creixent especialització en el sector del castanyer, sobretot en la producció de rodells per a l'elaboració de bótes, lligat amb el comerç de vi i aiguardent.

Així, l'economia a Arbúcies es basava en tres pilars fonamentals, la producció tèxtil (de llana), l'especialització en l'explotació forestal (basada en el castanyer) i l'agricultura, que seguia ocupant la major part de la població. A més a llarg del segle XVII-XVIII apareix amb força un altre tipus d'indústria, les fargues de ferro i aram.

El tercer argument presentat afirma que els fabricants, agricultors i ramaders d'Arbúcies es veuen obligats a anar als mercats de Santa Coloma de Farners i Hostalric per camins molt deteriorats, aguantant grans penositats, sobretot durant els mesos de tardor i hivern. Aquest fet comporta que moltes vegades la mercaderia es faci malbé durant el seu transport i que per tal de no haver de transportar els productes de tornada, aquests s'hagin de malvendre, ocasionant moltes pèrdues econòmiques als productors i pagesos.

Els camins en aquesta època eren bàsicament de bast, és a dir, que permetien el pas d'un animal i molt rarament d'un carruatge. Així el camí a Santa Coloma, que discorria per Sant Segimon, era en la majoria del seu recorregut de bast, mentre que el que menava a Hostalric podia ser de carro, però el seu estat era força dolent. Els camins de bast o de ferradura, contrà-

riament a les carreteres o camins de carro que passaven per les zones planes i fondalades, buscaven les carenes de les muntanyes, aquests camins, per on només poden passar les cavalleries amb la càrrega al llong, són els camins essencials de Catalunya i tingueren un paper important en el desenvolupament del comerç interior del Principat.

Finalment, la celebració de mercat setmanal a la vila suposava a més la vinculació d'una sèrie de veïnats força dispersos, com Lliors, Cerdans, Desplà... que sovint anaven a mercat a Viladrau o fins i tot a Vic, amb la vila, que de fet quedava més pròxima. També d'aquesta manera poblacions properes a Arbúcies, com Breda, Sant Feliu de Buixalleu, Sant Hilari o fins i tot Viladrau, podien acostar-se al mercat d'Arbúcies, incentivant així l'economia de tota una petita comarca que podríem denominar la Selva de muntanya, dins la qual Arbúcies s'havia erigit com a capital a causa de la seva indústria local i especialització forestal.

Exposats aquests arguments es sol·licita la concessió d'un mercat públic el dissabte de cada setmana i dues fires anuals, els dies 15 i 16 de maig i 12 i 13 d'octubre. Després d'un any de la presentació del recurs, i amb data de 27 de gener de 1791 el rei Carles IV concedeix els respectius drets a la vila d'Arbúcies, així doncs, enguany fa 208 que la nostra vila gaudeix d'aquest privilegi.

Per últim volem afegir la descripció que el viatger Francisco de Zamora féu de la vila d'Arbúcies a finals del segle XVIII, (5):
Salimos de Breda para ir a

Arbucias, tomando un camino que aunque carretero, es malo y sumamente boscoso de carrascas, pinos... bajando hasta la riera de Arbucias, que forma un estrecho valle cuyas orillas riegan con la misma agua por medio de una multitud de presas; hay puentecillos y minas de aram en cuya industria sobresalen.

Hay prados buenos, parrales y elevados olmos, nogales algún vacuno y algunas casas, lo que hace divertido el camino y en verano hermoso.

Antes de llegar vimos el martinete de cobre, cuya pasta traen de Barcelona, formando planchas de 2 ps de anchas y 3 de largas que vuelven a embarcar para América arregladas para formar las calderas para sacar azúcar. Es único en Cataluña, y antes era de hierro, pero la mena que gastaban de muy cerca de martinete, no valia nada.

... Hay bastantes tejedores de estameñas, retines y burells, y muchos cardadores y hiladores. Hay tejedores de lienzo basto, que venden en Vique y Santa Coloma. Todos estos menestrales cultivan también algun pedazo de tierra...

GEMMA FONT
JOAQUIM MATEU

- (1) Arxiu Històric de Girona, Fons Arbúcies, notari Aleix Milans, manual 76 (1791)
- (2) Els cardadors i pelaires eren els teixidors que treballaven la llana. Els cordellats i estameñas són un tipus de teixit molt senzill de llana, els cordellats presenten una trama fent cordons mentre que en les estamenyes l'ordit i la trama són d'estam.
- (3) Llibre de comptes d'Anton Horta, pareira d'Arbúcies. AHMA
- (4) Fons Notarial d'Arbúcies Aleix Milans, 8 març de 1711.
- (5) F. De Zamora: *Diario de los viages hechos en Catalunya* (1790), Curial, Barcelona, 1973.

Nota:

Document publicat anteriorment en el treball de Josep M.T. Grau i Roser Puig: "Fires i Mercats a la Selva (segles XVIII-XIX)", a la Revista de Girona núm. 157

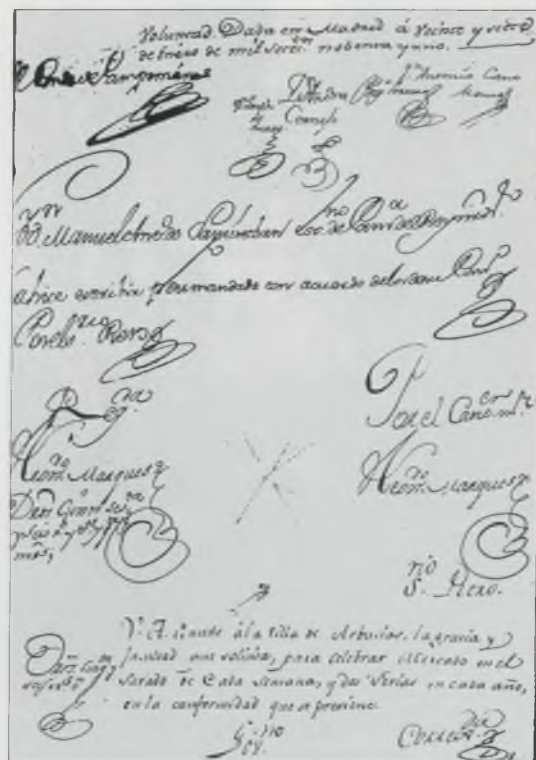

Foto: AHMA

SABIEU QUE...

Ara farà noranta anys, concretament el dilluns 5 de juliol de l'any 1909, va entrar en funcionament la primera línia d'autocars que comunicaven els pobles d'Arbúcies i Sant Hilari Sacalm. A *L'Estiuada*, un setmanari d'estiu que es publicava a St. Hilari a principis de segle, un cronista lloava la "construcció sòlida y elegant" de l'automòbil, així com "la prudentíssima marxa, y bon tacte del *Chauffeur*". Mentre que en un altre apartat es preguntaven "qui es que no se sent trasmudat al veurer arribar els autos en hora y mitja d'Hostalrich, quan fa quatre dies encalafornats en tartanes incòmodes passaven en el trajecte hores y més hores?".

ROGER ZAMORANO

LA GERMANA ASSUMPTA PLA I COSTA

La Gna. Assumpta va néixer a Arbúcies l'any 1877 en una humil casa del carrer del Castell núm 74, coneguda per Can "Rutllat". Fou la tercera de nou fills que tingueren el matrimoni format per Jaume Pla i Teresa Costa. Fou batejada el dia 21 de febrer del mateix any amb el nom de Maria.

Ingressà per a ser religiosa a la Comunitat de Germanes Hospitalàries de la Santa

Creu de Barcelona el 5 de desembre del 1902. Passats els dos anys de postulant, el 29 de desembre de 1904, rebia l'hàbit i la imposició de l'escut. (En aquest escut que es porta patent sobre l'hàbit, hi apareix la Santa Creu, i sota d'ella la paraula caritat "Charitas" com a llegenda sublim, la palma i l'assutzena que el rodegen, són símbols de sacrifici i puresa.

Durant els 48 anys de vida religiosa, mostrà el seu gran interès a favor de la nostra població. Cada vegada que un arbucienc necessitava els serveis de l'Hospital de la Santa Creu, per una intervenció quirúrgica o pel que fos, hi trobava sempre el suport, l'amor i el consol de la bondadosa germana. Ella en tenia prou en què un hospitalitzat fos fill d'Arbúcies perquè son cor s'obrí de bat a bat. Havia manifestat, "A tots els malalts els tracto tan bé com puc, però en haver-n'hi un d'Arbúcies em sembla que és de la família".

Els arbuciencs per mostrar el seu agraïment, el dia 17 de febrer de 1929, organitzat pel Patronat Infantil de la nostra població, van retre un homenatge a la dis-

tingida arbucienca, Rvda. Assumpta Pla, amb una vetllada literària musical en el teatre del dit Patronat.

El 16 de gener de 1930 s'inaugurava solemnement el nou hospital de la Santa Creu i Sant Pau. La Gna. Assumpta passà a treballar a la sala de Sant Leopold.

En esclatar la guerra civil de 1936, els primers incidents tingueren una ràpida repercussió en l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Les germanes seguiren complint la seva missió, però hagueren de treure's l'hàbit i vestir-se d'infermeres. La situació de les germanes era cada vegada més perillosa. A finals del mes de juliol la Gna. Encarnació Canals (superiora) disposà que les germanes anessin marxant poc a poc vers les seves famílies. En acomiadar-se del metge de la seva sala, aquest li digué a la Gna. Assumpta; "Germana si quant acabi aquesta guerra ens tornem a trobar i no ha passat cap desgràcia a la meva família té promesa una casa.

Vingué a refugiar-se a Arbúcies a casa de la seva germana, la Dolores de can

Planic. En plena repressió religiosa, un membre del comitè revolucionari donà l'ordre que, a la Marieta de can Planic (així era coneguda) ni tocar-la. Junt amb la seva família s'exilià a Xile fins acabada la guerra.

El seu retorn a l'hospital va ser un motiu d'alegria per les altres germanes. Un any després vingueren a Arbúcies la Gna. Encarnació Canals (superiora), la Gna. Camil·la Batllés (vicària general) i la Gna. Assumpta, per comprar una casa, i compraren Can Serres, i el 1941, podem dir que per intercessió d'ella, es fundava a Arbúcies una nova comunitat de Gnes. Hospitalàries.

El 26 d'abril de 1950 moria a Barcelona a l'edat de 73 anys.

Els arbuciencs estem orgullosos d'haver tingut una arbucienca tan singular, una gran protectora d'Arbúcies que es mereix tot el respecte. Com a mostra d'agraïment, una de les principals vies de la població, està dedicada a la Germana Assumpta.

JOAN ILLA

La Germana Assumpta, amb la seva família.

Foto: AHMA

EL VELL I EL BAR

L'avi sortia del bar amb el cap cot dient que no amb menuts moviments que semblaven resseguir les línies de les rajoles del terra de la vorera. El seu nét no l'havia anat a buscar ,com sempre que l'avisaven que l'anava a buscar amb el cotxe. S'havia fet tard -bé no gaire- i el bar, cada dia més buit, estava més buit que mai. -Quina culpa en tinc jo d'haver arribat a vell, i

que les cames em resultin lentes i feixugues, i que els pulmons em molestin ,fins i tot a mi, i que la vista tingui poc ull, i que necessiti d'un aparcament reservat, i que per travessar la carretera els vehicles hagin de desaparèixer durant un mínim de quatre minuts de tota circulació, i que ,per menjar, les viandes hagin de ser toves i molt cuites -mai a la brasa- i que per rentar-me el cap -bé, vaja els cabells del cap- necessiti sempre d'algú o altre que m'hi aboqui l'aigua, el xampú, l'esbandeixi i finalment me l'eixugui amb la delicadesa necessària per tal de que no se m'esconyi la nansa del coll -maleïda artrosi de la punyeta- Els carrers estaven absolutament canviats. No s'assemblaven gens als carrers d'abans d'entrar al bar. Una tanca d'aquestes de paletes tallava per complet el pas de la vorera. Havia de baixar i vorejar-la per la carretera. Els cotxes que estaven aparcats en bateria oferien una pèssima estratègia a l'hora de fer tota l'operació. La llum del sol ho havia adormit tot amb una migdiada letàrgica. Per sort, l'oïda -que encara sonava prou- l'avisava

que una motoreta escandalosa com una abella amplificada, xuclava el perfum de l'asfalt just al principi del carrer. Es va esperar llargament fins que li passés per davant seu. De sobte la màquina de l'adolescent va deixar de bramar.

-Punyeta ! S'aturat al bar de baix i jo aquí esperant-lo *tontament*. Bé sembla que totes les variables s'han complert. Em decideixo, avanço i vorejo la molesta tanca.

El bastó l'estirava com un gos pigall i el campanar de l'església va fer volejar uns quants pardals per tres vegades seguides. Va alçar el cap per treure's el dubte .

-Tres quarts de...què ?

Un edifici embolicat amb una lona blava com un cel de tarda tapava l'hora del rellotge del campanar. Un edifici vell com el Vell del bar que per canviar-li les dents, li havien operat tota la boca i l'anestèsia li havia transfigurat el rostre.

Més enllà un embolic de carreteres es distreien jugant als *caballitos* amb un sense parar de fira de Festa Major. Al mig de l'atracció uns turistes japonesos feien fotografies a algú que s'havia

adormit plàcidament sobre un matalàs d'escuma de sabó de rentar plats, i ell, el Vell del bar se'n feia creus de com havia canviat tot ,tant, i en tan poc temps.

De sobte una imatge amiga li va aparèixer com una Verge als tres pastorets...El turó de la Merda. Ja no podia ser gaire lluny de casa seva. I es va aturar a un banc de ciment inclement, i inclement s'hi va asseure. Es va

treure un mocador de la butxaca i es va escombrar la suor del front tot amagant-la sota l'estora de la seva boina. Dos bancs més enllà, un nen li deïa a la seva mare:

-Quina culpa en tinc jo de ser petitet i que les cames em resultin lleugeres i sempre disparades a córrer, i que els pulmons em sobrin de tan poc que em molestien que ni els noto, i que la vista tingui la facultat d'un gran objectiu, i que per travessar la carretera necessiti que tots els vehicles desapareguin durant un mínim de quatre segons de tota circulació, (sempre que coincideixin en l'instant de la meva cursa entre vorera i vorera) i que, per menjar, les viandes hagin de ser toves i molt cuites -mai a la brasa- i que per rentar-me el cap -bé,vaja els cabells del cap- necessiti sempre d'algú o altre que m'hi aboqui l'aigua, el xampú, l'esbandeixi, i finalment me l'eixugui sense cap delicadesa, tot fent-me brandar la testa d'una banda a l'altra talment com una campaneta de sagristia.

CARLES BLAY I PALLACH

AJUNTAMENT D'ARBÚCIES

Amb la col·laboració de:

Diputació de Girona